

Kestävyyssraportti 2025

Sisällysluettelo

Esipuhe	3
Tiedot raportista.....	4
Hallinto	7
Sosiaalinen vastuu	15
Ympäristövastuu	23
Koulutuksen kädenjälki	29
TKI-kädenjälki	36

Esipuhe

Tervetuloa lukemaan Hämeen ammattikorkeakoulun ensimmäistä uudenmallista kestävyysraporttia!

Tämä raportti on meille askel kohti entistä avoimempaa ja järjestelmällisempää tapaa kertoa toiminnastamme ja kehityksestämme. Raportointimme pohjautuu EU:n kestävyysraportointistandardeihin, ESG-jaotteluun ja AMKien yhteiseen, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arenen raportointiviitekehykseen. Ennen kaikkea se kuitenkin näyttää, mitä vastuullisuus ja kestävyys tarkoittavat meidän arjessamme, eli koulutuksessa, tutkimuksessa ja kampusten toiminnassa.

Olemme kahden viime vuoden aikana panostaneet vastuullisuustyömme rakenteiden ja työkalujen kehittämiseen. Vuoden 2025 aikana laadimme HAMKille vastuullisuuden periaatteet ja vastuullisuusohjelman, jotka antavat työllemme selkeät tavoitteet ja suunnan. Meillä on ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan keskittyvät ESG-ryhmät, jotka kehittävät, koordinoivat ja seuraavat vastuullisuustyötämme ja vastaavat raportoinnin toteutumisesta.

Meille HAMKissa olennaista on kädenjälkemme eli se, miten koulutus, soveltava tutkimus ja yhteistyö nostavat osaamista, luovat uusia ratkaisuja ja tuottavat vaikutuksia, jotka kantavat opiskelijoiden, työelämän ja yhteiskunnan kautta pitkälle tulevaisuuteen. Siksi haluamme raportoida paitsi omasta toiminnastamme, myös tästä laajemmasta, yhteiskunnallisesti merkittävästä vaikuttavuudesta.

Koska tämä on ensimmäinen uuden viitekehyksen mukainen raporttimme, se on samalla myös ensimmäinen raportointiharjoituksemme. Opimme matkan varrella ja kehitämme mittareita, tiedonkeruuta ja analysointia. Vastuullisuus- ja kestävyystyö ei ole koskaan valmis paketti, vaan jatkuvaa parantamista, oivaltamista ja yhteistä oppimista – aivan kuten muukin työmme korkeakouluna.

Mari Kamaja
Kehitysjohdaja

Vastuullisuus- ja kestävyystyö ei ole koskaan valmis paketti, vaan jatkuvaa parantamista, oivaltamista ja yhteistä oppimista – aivan kuten muukin työmme korkeakouluna.

Tiedot raportista

Raportti noudattelee ammattikorkeakoulujen yhdessä suunnittelemaa raportointimallia. Se pohjautuu ESG-luokitteluun (Environmental, Social, Governance) ja EU:n kestävyysraportointistandardeihin. Lisäksi se sisältää koulutuksen ja TKI-toiminnan kädenjäljen indikaattoreita. Yhtenäisen raportointimallin tarkoituksena on tuottaa vertailukelpoisia tietoja korkeakoulujen välillä ja tukea vertaisoppimista.

Hämeen ammattikorkeakoulun kestävyysraportin raportointikausi on kalenterivuosi 2025. HAMKin kanssa samaan konserniin kuuluvat Hämeen ammatti-instituutti sekä Hämeen kesäyliopisto.

Raportin tiedot perustuvat HAMKin omaan datankeruuseen, muuhun dokumentaatioon tai kyselyihin ja haastatteluihin. Numeerinen data on kerätty BI- tietojärjestelmästä, jossa henkilöstömäärät ilmoitetaan kokoaikavastavuuksina (FTE). Muita tietoja on kerätty henkilöstöltä, opiskelijoilta, alumneilta ja olennaisilta yhteistyökumppaneilta.

Raportoinnin tukena toimii alumneille ja yhteistyökumppaneille vuonna 2024 tehty alustava kaksoisolennaisuusanalyysi. Se tehtiin opinnäytetyönä, ja siihen vastasi noin 900 henkilöä. Henkilöstölle ja opiskelijoille tehtiin verkkokysely samoista teemoista vuonna 2025, ja siihen saatiin reilut sata vastausta. Kaikki kyselyt on tehty samojen kysymysten ympärille, ja ne tuovat siten eri näkökulmat samaan asiaan.

HAMK Oy:n omistavat Forssan, Hämeenlinnan, Riihimäen ja Valkeakosken kaupungit sekä Hattulan ja Tammelan kunnat. HAMKin kestävyysraportti ei liity tai ole osana yhdenkään omistajatahon kestävyysraportointia. Raportoinnin kohteena ovat ammattikorkeakoulun seitsemän kampusta, ja se kattaa koulutuksen, TKI-toiminnan sekä tukipalvelut ja hallinnon.

Kestävyysraportti toteutetaan itsenäisenä raporttina. Raportin tuottamiseen ovat osallistuneet HAMKin kestävän kehityksen ryhmä, laadun ja riskienhallinnan ryhmä ja sosiaalisen vastuun ryhmä. Raportin tulokset on esitelty HAMKin asiantuntijoille ja johtoryhmälle ennen niiden julkaisemista. Raportoinnin sisältöä ei ole varmennettu ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta, vaan raportoinnin oikeellisuus varmistetaan sisäisellä laadun- ja riskienhallinnalla.

Raportin tiedot perustuvat ammattikorkeakoulun omiin tiedonkeruujärjestelmiin. Osa tiedoista on koostettu ammattikorkeakoulun muusta dokumentaatiosta tai kerätty esimerkiksi kyselyiden tai haastattelujen avulla. Tietojen keräämiseen on osallistunut ammattikorkeakoulun henkilöstöä, opiskelijoita, alumneja sekä olennaisia yhteistyökumppaneita eli ”maailman parastajat” -kumppaneita. Ammattikorkeakoulun hiilijalanjäljen laskennassa hyödynnetään Arenen hiilijalanjälkilaskuria. Arenen hiilijalanjälkilaskuri tuottaa myös tiedon tässä raportissa kuvattaviin Scope 1, Scope 2 ja Scope 3 -päästöihin ja tukee myös usean muun ympäristö- ja luontoindikaattorin raportointia.

HAMK on osallistunut vuosina 2019–2024 kansainväliseen GreenMetric-rankingiin. Tätä seurantaa ei enää jatketa, koska tietoa kerätään Arenen hiilijalanjälkilaskuriin ja nyt myös kestävyysraporttiin.

HAMKin vastuullisuusohjelma 2026-2028

Olemme vastuullinen ja kehittyvä organisaatio

- Toimintamme on eettisesti kestävä ja läpinäkyvä.
- Varmistamme toimintaedellytykset ja kehittymismahdollisuudet kestävän johtamisen, vakaan talouden ja hyvän hallinnon avulla.
- Meillä on matala hierarkia ja luotamme ihmisten asiantuntemukseen.
- Jokainen toteuttaa jatkuvan parantamisen periaatetta omassa työssään ja osaamisessaan.
- Rohkaisemme jatkuvaan oppimiseen ja uusien ideoiden kokeilemiseen tavoitteena perustellut ja paremmat ratkaisut ja toimintatavat.
- Viestimme toiminnastamme avoimesti ja aktiivisesti ja käymme vuoropuhelua sidosryhmiemme kanssa.

Meillä ja meidän kanssamme on hyvä opiskella ja työskennellä

- Arvostamme jokaista ihmistä ja olemme ylpeitä yhteisömme moninaisuudesta.
- Yhteisöön kuulumisen tunne on tärkeää, ja meillä jokainen voi osallistua omana itsenään. Odotamme kaikilta toisen ihmisen kunnioittamista.
- Edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Emme hyväksy häirintää tai syrjintää missään muodossa.
- Kehitämme turvallisia ja terveellisiä sekä esteettömiä ja saavutettavia työ- ja opiskeluympäristöjä.
- Kasvokkain kohtaaminen ja yhdessä tekeminen ovat keskeisiä toimintatapojamme omassa yhteisössämme ja kumppaneidemme kanssa.

Ympäristövastuu ohjaa toimintaamme

- Olemme sitoutuneet vähentämään ympäristövaikutuksiamme. Mittaamme hiilijalanjälkeämme.
- Otamme päätöksenteossa huomioon toimintamme ympäristövaikutukset.
- Uudistamme toimintaamme ja hyödynnämme ratkaisuja, joilla hillitään ilmastonmuutosta.
- Edistämme luonnon monimuotoisuutta.
- Vaalimme luontoa ainutkertaisena toimintaympäristönä ja hyvinvoinnin lähteenä myös tuleville sukupolville.

Vaikuttavuutemme syntyy koulutuksesta ja tutkimuksesta

- Olemme sitoutuneet vastuullisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Tavoitteemme on, että HAMK on edelläkävijä kestävän kehityksen edistämiseksi, elinkeinoelämän uudistamisessa ja alueen kansainvälistymisessä.
- Kasvatamme kädenjälkeämme vuoropuhelussa ja yhteistyössä kumppaniemme ja verkostojemme kanssa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.
- Kehitämme koulutusta jatkuvasti kohti YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Opiskelijamme saavat osaamisen ja valmiudet vaikuttaa tulevaisuuteen.
- Asiantuntijamme suuntaavat soveltavaa tutkimusta ja laadukkaita hankkeita kestävyuden edistämiseksi ja viheliäisten ongelmien ratkaisemiseksi.
- Koulutuksemme ja tutkimuksemme kehittyvät jatkuvasti vastaamaan yhteiskunnan ja työelämän uudistumistarpeeseen.

HAMKin kädenjälki

HAMKin kädenjälki syntyy siitä, että osaaminen, tutkimus ja yhteistyö muuttuvat konkreettisiksi parannuksiksi yhteiskunnassa. Kädenjälkemme vaikutukset jatkuvat opiskelijoiden työurien, tulevaisuuteen suuntaavien innovaatioiden, yritysten kilpailukyyn ja alueen elinvoiman kautta vuosikymmeniä eteenpäin.

Koulutuksemme tuottaa työelämään osaajia, jotka suunnittelevat, toteuttavat ja johtavat ratkaisuja kestävyiden, hyvinvoinnin, teknologian ja elinkeinoelämän uudistamisen tarpeisiin. Ammattikorkeakouluna vaikutamme lisäämällä sellaista osaamista, joka parantaa yhteiskunnan kykyä vastata ilmastonmuutoksen, luontokadon, väestörakenteen ja teknologisen murroksen kaltaisiin suuriin muutoksiin.

Tutkimuksemme ja kehittämistyömme tuottavat uusia käytäntöjä, innovaatioita ja tietoa, joita yritykset, julkinen sektori ja yhteisöt hyödyntävät suoraan omassa toiminnassaan. Soveltava tutkimus muuttaa osaamisen ratkaisuuksi, jotka parantavat tuottavuutta, resurssiviisautta, turvallisuutta ja hyvinvointia.

Jokainen meiltä valmistuva opiskelija vie mukanaan oman alansa kestävyysosaamista. Monet suuntautuvat aloille, joilla on suora vaikutus ilmastonmuutoksen hillintään, luonnonvarojen kestävään

käyttöön, hyvinvoinnin lisäämiseen tai sosiaalisen kestävyiden vahvistamiseen. Yritykset ja julkinen sektori hyötyvät osaajista, jotka osaavat yhdistää kestävyiden, teknologian ja liiketoiminnan.

HAMKin kädenjälki on enemmän kuin yksittäiset hankkeet, koulutukset tai toimenpiteet. Se on kokonaisvaikutus, joka syntyy siitä, että oppiminen, tutkimus ja yhteistyö rakentavat osaavaa, tulevaisuuteen suuntaavaa ja kestävästi uudistuvaa yhteiskuntaa.

Hallinto

Olemme vastuullinen
ja kehittyvä organisaatio

- Jokainen toteuttaa jatkuvan parantamisen periaatetta omassa työssään ja osaamisessaan.
- Meillä on matala hierarkia ja luotamme ihmisten asiantuntemukseen.
- Rohkaisemme jatkuvaan oppimiseen ja uusien ideoiden kokeilemiseen tavoitteena perustellut ja paremmat ratkaisut ja toimintatavat.
- Toimintamme on eettisesti kestävää ja läpinäkyvää.
- Varmistamme toimintaedellytykset ja kehittymismahdollisuudet kestäväen johtamisen, vakaan talouden ja hyvän hallinnon avulla.
- Viestimme toiminnastamme avoimesti ja aktiivisesti ja käymme vuoropuhelua sidosryhmiemme kanssa.

Olemme vastuullinen ja kehittyvä organisaatio

Hallinnointiin liittyvät tavoitetilat ovat seuraavat:

- Toimintamme on eettisesti kestävä ja läpinäkyvä.
- Varmistamme toimintaedellytykset ja kehittymismahdollisuudet kestävä johtamisen, vakaan talouden ja hyvän hallinnon avulla.
- Meillä on matala hierarkia ja luotamme ihmisten asiantuntemukseen.
- Jokainen toteuttaa jatkuvan parantamisen periaatetta omassa työssään ja osaamisessaan.
- Rohkaisemme jatkuvaan oppimiseen ja uusien ideoiden kokeilemiseen tavoitteena perustellut ja paremmat ratkaisut ja toimintatavat.
- Viestimme toiminnastamme avoimesti ja aktiivisesti ja käymme vuoropuhelua sidosryhmiemme kanssa.

2025: Vuonna 2025 päivitimme aiemman tietojen luokitteluohjeemme ottamalla käyttöön korkeakoulujen yhteisen mallin, jota alettiin pilotoida valituissa tiimeissä. Malli laajenee koko HAMKiin vuonna 2026. Teimme HAMKille myös järjestyssäännöt, turvallisen tilan periaatteet ja eettiset ohjeet, jotka täydentävät päivitetyn ”Hyvän hallintotavan” linjauksia käytännön ohjeina. Päivitimme turvallisuuspoikkeamien sekä häirinnän ja syrjinnän ilmoituskanavia ja ohjeistusta.

Aloitimme opiskelijoille suunnatun viestinnän kehitysprojektin vuonna 2025 selvityksellä ja suunnittelulla, ja käytännön muutoksia aletaan toteuttaa vuonna 2026. Työyhteisöviestinnän toiveita ja tavoitteita kartoitimme jo lukuvuonna 2024–2025, mutta henkilöstön välisen viestinnän kanavien ja sisältöjen kehittäminen aloitetaan vasta opiskelijaviestinnän projektin jälkeen.

Strategiamme on olla maailman parastaja

HAMK on ammattikorkeakoulu, jonka osaaminen perustuu soveltavaan tutkimukseen. Teemme aktiivista yhteistyötä yritysten sekä julkisen ja kolmannen sektorin kanssa. Meiltä valmistuneet opiskelijat parantavat osaamisellaan maailmaa. Soveltava tutkimuksemme tuottaa kestävyyttä, elinvoimaa ja hyvinvointia. Olemme kansainvälisesti ja kansallisesti verkostoitunut Eurooppa-yliopisto, RUN-EU-allianssin jäsen.

HAMKissa on yli 800 työntekijää opetuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa ja hallinnossa. Opiskelijoita on noin 10 000. Vuosittain heitä valmistuu n. 1 500 seitsemältä eri koulutuslta, seitsemältä eri kampukselta. HAMKin liikevaihto oli vuonna 2025 78 miljoonaa euroa. Toiminta rahoitetaan valtion, ulkoisesti rahoitetun TKI:n ja myytyjen koulutus- tai TKI-palveluiden kautta. Ammattikorkeakoulu on voittoa tavoittelematon yritys.

2025: HAMKissa laadittiin vuonna 2025 vastuullisuuden periaatteet. Ne jakautuvat neljän kokonaisuuden alle. Ensimmäinen kohta käsittelee koulutuksen ja tutkimuksen kädenjälkeä eli sitä vaikuttavuutta, joka HAMKilla on ympäröivään yhteiskuntaan. Toinen kohta käsittelee

ympäristövastuuta (E), kolmas sosiaalista vastuuta (S) ja neljäs hallinnointia (G).

Vastuullisuuden periaatteet ja vastuullisuusohjelman valmistelivat HAMKin vastuullisuusryhmät ja niitä kommentoivat hamkilaiset asiantuntijat, HAMKin johtoryhmä ja hallitus sekä opiskelijakunta HAMKO.

Jokaiselle periaatteelle on alettu asettaa teemoitettuja tavoittiloja ja näitä tukevia konkreettisia tavoitteita. Tavoitteille tunnistetaan tehtävät, tulokset, tekijät ja aikataulut. Näistä tehdään vuosittainen toimintasuunnitelma. Edistymistä seurataan yleisellä tasolla tavoitejohtamisen tietojärjestelmässä ja siihen kytketyssä jokapäiväisten tehtävien Plannerissa. Jatkossa tehtävien eteneminen näkyy reaaliaikaisesti intranetissä.

Periaatteet ja niihin liittyvät tavoitteet on esitelty HAMKin vastuullisuusohjelmanä tässä raportissa. Samoin vuoden 2025 konkreettiset toimenpiteet ja tulokset esitellään tässä raportissa, aina siinä osiossa, jota toiminta koskee.

HAMKissa on yli 10 000 opiskelijaa. Työntekijöitä opetuksessa, tutkimuksessa ja hallinnossa on vajaat 800.

Organisoituminen

Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n omistavat Forssan, Hämeenlinnan, Riihimäen ja Valkeakosken kaupungit sekä Hattulan ja Tammelan kunnat. Meillä on kolme tutkimusyksikköä ja neljä koulutusyksikköä. Teemme soveltavaa tutkimusta ja tarjoamme koulutusta sekä näihin liittyviä palveluita. Toimimme sekä valtion säätelemillä että täysin avoimilla ja kilpailluilla markkinoilla. Olemme voittoa tavoittelematon yritys, jonka mahdollinen voitto käytetään ainoastaan korkeakoulun toimintaan.

Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n ylintä päätösvaltaa käyttää yhtiökokous, joka nimittää osakeyhtiön hallituksen. HAMKia johtaa rehtori-toimitusjohtaja, joka raportoi hallitukselle. Ylimpään johtoon kuuluvat rehtorin lisäksi vararehtori, kehitysjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, kiinteistökehitysjohtaja ja johtava digipalvelupäällikkö. HAMKin johtoryhmään kuuluvat heidän lisäksi koulutus- ja tutkimusyksiköiden johtajat sekä henkilökunnan ja opiskelijoiden edustajat. Johtoryhmä on kokonaisvastuussa vastuullisuus- ja kestävyystavoitteiden asettamisesta ja toteutumisen seurannasta.

Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa samaan konserniin kuuluvat Hämeen ammatti-instituutti HAMI sekä Hämeen kesäyliopisto.

2025: Vuodesta 2024 lähtien ympäristövastuun (E), sosiaalisen vastuun (S) ja hallinnon (G) toimia koordinoi kolme ryhmää: Kestävä HAMK -ryhmä (E), sosiaalisen vastuun ryhmä (S) ja laadun ja riskienhallinnan ryhmä (G). Jokaisen ryhmän puheenjohtaja on myös johtoryhmän jäsen. Vastuu operatiivisesta toiminnasta myös vastuullisuus- ja kestävyysasioissa on linjaorganisaatiossa.

HAMKin toiminnallinen organisaatio

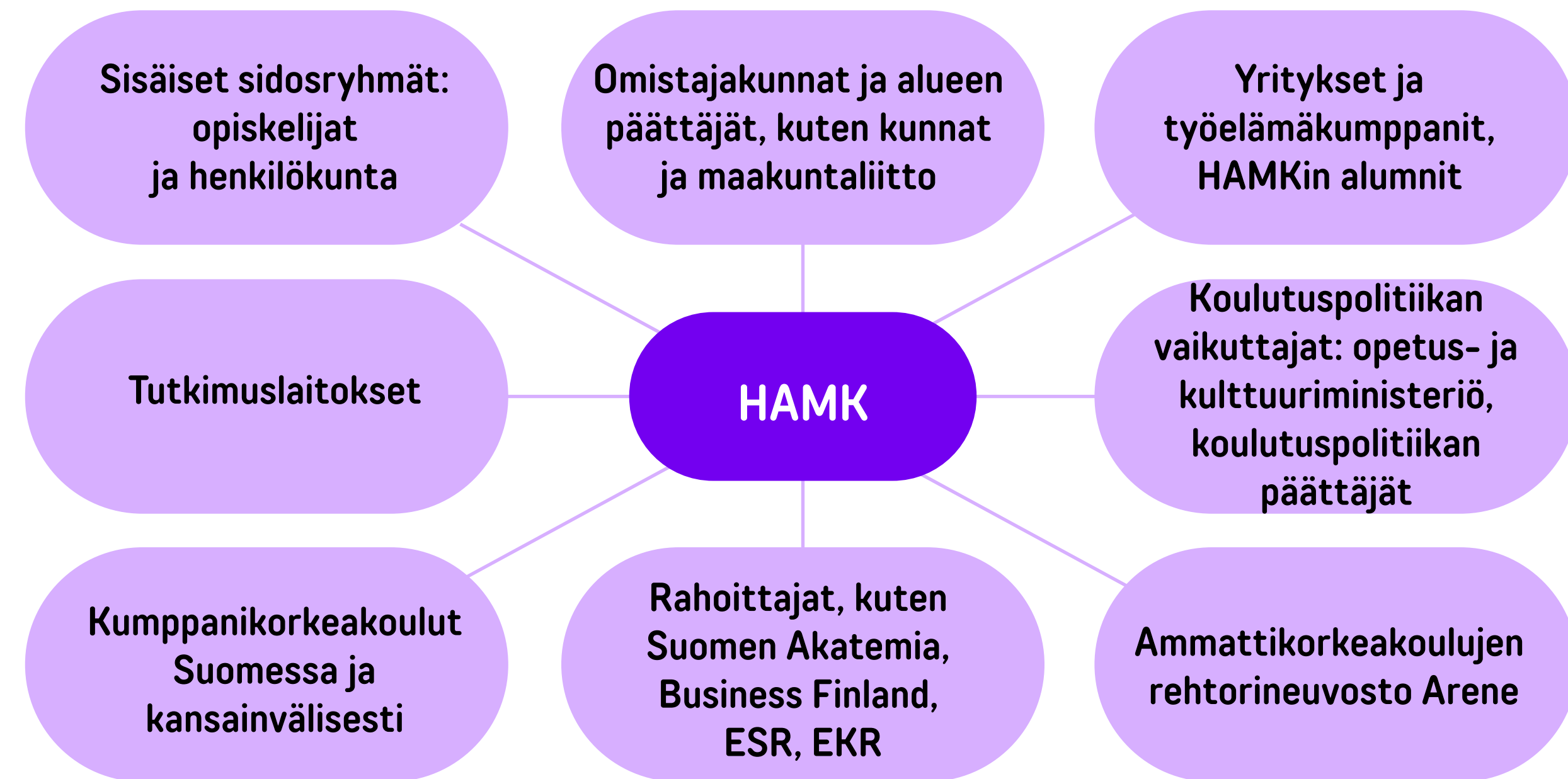
TUTKIMUS-, KEHITYS- JA INNOVAATIO-TOIMINTA (TKI)	KOULUTUS	YHTEISET PALVELUT
HAMK Bio	Ammatillinen opettaja-korkeakoulu	Opintohallintopalvelut
HAMK Edu	Bio- ja luonnonvara-ala	Kirjasto- ja tietopalvelut
HAMK Tech	Sosiaali- ja terveystieteet	Digipalvelut
Innovaatiopalvelut	Liiketalous, muotoilu ja tekniikka	Strateginen viestintä
	Korkeakoulu-pedagogiikka ja -tutkimus	Hallinto- ja talouspalvelut
	Design Factory	Henkilöstöpalvelut
		Kiinteistöpalvelut

Sidosryhmät edellyttävät vastuullisuutta toiminnassa

Yhteistyö ja vuorovaikutus sidosryhmiemme kanssa on meille keskeistä toimintamme kehittämisessä, koulutuksessa, tutkimuksessa ja aluekehityksessä. Meillä on lakisääteinen tehtävä antaa työelämälähtöistä korkeakouluopetusta ja harjoittaa soveltavaa TKI-toimintaa, joka edistää aluekehitystä ja uudistaa alueen elinkeinorakennetta.

Käymme esimerkiksi päättäjien kanssa jatkuvaa vuoropuhelua HAMKin roolista alueen kehittäjänä. Koulutuksillamme on vahvat työelämäverkostot, jotka ohjaavat koulutusten kehittämistä työelämälähtöisemmiksi. Soveltava tutkimuksemme palvelee sidosryhmiä osaamisen kehittämisessä, uusien tuotteiden ja palveluiden innovoinnissa sekä kilpailukyvyn kasvattamisessa.

Keskeisiä sidosryhmiämme

2025: Seuraamme sidosryhmiemme tyytyväisyyttä yhteistyöhön säännöllisesti sidosryhmäkyselyillä. [Keväällä 2025 tehdyn sidosryhmäkyselyn](#) mukaan tunnettuutemme on kasvanut ja olemme onnistuneet toimintamme eri osa-alueilla hyvin. 84 % vastaajista näki HAMKin tuottavan toiminta-alueelleen lisäarvoa.

Vaikuttavuus on ollut erityisen vahva näkökulma

sidosryhmätyömme kehittämisessä vuonna 2025 niin sisäisesti kuin vuorovaikutuksessa sidosryhmiemme kanssa. Vaikuttavuuden kautta olemme valmistelleet vuonna 2026 toteutettavaa strategian päivitystä.

Sidosryhmät, etenkin rahoittajat ja omistajat, edellyttävät toiminnaltamme yhä enenevässä määrin vastuullisuutta sekä kestävyystavoitteisiin vastaamista. Olemme

vuonna 2025 työstäneet HAMKille vastuullisuuden periaatteet ja vastuullisuusohjelman. Tämä ensimmäinen kestävyysraportti pohjaa niihin sekä Arenen raportointiviitekehukseen. Tämä vastuullisuustyö ja kestävyysraportointi vastaavat osaltaan sidosryhmien toiveeseen.

Sidosryhmäyhteistyön tarkoituksena on varmistaa, että toiminta ja päätökset tukevat strategisia tavoitteita ja edistävät yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Keskeisimmät ulkoiset sidosryhmät koostuvat koulutuspolitiikan vaikuttajista, omistajista, korkeakoulukumppaneista, kansallisista/kansainvälisistä työelämäkumppaneista, koulutuksen ja tutkimuksen verkostoista sekä alumneista.

Olemme aktiivinen jäsen useissa yhteistyöklustereissa ja rakennamme yhä tiiviimpää alueellista yhteistyöverkostoa. Olemme uudistaneet alueelliset toimintamallimme, ja rektorit tapaavat kuntapäätäjiä säännöllisesti. Olemme teettäneet selvityksen Kanta-Hämeen alueen mahdollisuuksista ja HAMK:n merkityksestä sille.

2025: Sidosryhmäkyselyn vastaajien mukaan HAMK on vaikuttanut erittäin tai jokseenkin hyvin alueen kansainvälisyyden lisäämiseen (72 %), osaamistason nostamiseen (74 %), vetovoiman edistämiseen (68 %), tarvittavan työvoiman (65 %) ja hyödyllisen tutkimustiedon (61 %) tuottamiseen sekä kasvun ja kehittymisen edistämiseen (68 %). Tutkimuksesta käy ilmi myös, että HAMK:n ”maailman parastajat” -tunnuslause vastaa mielikuvia erittäin tai melko hyvin (47 %). Vastaajista 77 % piti erittäin tai jokseenkin hyvin HAMK:n

ominaisuutena ”kestävää kehitystä edistävä”. Väittämästä ”HAMK:ssa tehdään tekoja maailman ajankohtaisten ongelmien ratkaisemiseksi” 57 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä.

Alumneilla on erilaisia rooleja koulutuksen arvioinnissa ja uudistamisessa, työelämäyhteistyön tiivistämisessä sekä toiminnan tunnettuuden lisäämisessä.

HAMK:ssa nimettiin vuonna 2025 alumnityön koordinointiin ja toteuttamiseen kolmen hengen osa-aikainen tiimi. Tiimi on tehnyt kehittämissuunnitelman, jossa painopisteinä on alumneille suunnatun tapahtuma- ja koulutustarjonnan kehittäminen, alumnirekisterissä olevien alumnien määrän lisääminen, alumnimentorointiohjelman käynnistäminen sekä aktiivinen osallistuminen kansallisiin ja kansainvälisiin alumniverkostoihin. Vuonna 2025 jatkettiin alumnikirjeitä ja vuoden alumnin valintaa, mutta uusina toimintoina mukaan tulivat hyvinvointitapahtumat, alumnimentoriorjelma sekä alumneille suunnattu jatkuvan oppimisen ”kausikortti”.

84 % sidosryhmäkyselyn vastaajista näki HAMK:n tuottavan toiminta-alueelleen lisäarvoa.

Riskienhallinta on osa kaikkea toimintaa

Ylin johto ylläpitää menettelyitä, joilla hallitaan kaikkeen toimintaan liittyviä riskejä ja havaitaan poikkeamia. Kestävyysasioille ei ole tästä erillistä prosessia. Laatu- ja riskienhallintapäällikkö avustaa toimintojen riskiarvioinneissa ja valmistelee vuosittaisen, sisäisen riskiraportin. Yksiköiden johtajat ja yhteisistä palveluista vastaavat henkilöt tunnistavat ja arvioivat oman toimintonsa riskit ja mahdollisuudet. Kaikki esihenkilöt toteuttavat oman toimintonsa ja tiiminsä riskienhallintaa. Jokainen henkilökunnan jäsen on vastuussa kehitysmahdollisuuksien ja niihin liittyvien riskien tunnistamisesta.

Mahdollisuudet ja riskit

AIHEALUE	MAHDOLLISUUS	RISKI
YMPÄRISTÖVASTUU	Ekologisesti kestävä organisaatio, joka hillitsee ilmastonmuutosta ja luontokatoa.	HAMK ei pysty hallitsemaan energiankulutusta, ei toimi resurssiviisaasti eikä sitoudu kiertotalouteen.
SOSIAALINEN VASTUU	Moninainen, yhdenvertainen, hyvinvoiva ja osaava organisaatio, joka tekee saumatonta yhteistyötä ja asennemuutosta sidosryhmiensä kanssa.	Opiskelijat eriarvoistuvat eivätkä voi hyvin. Henkilöstön yhdenvertaisuus ei toteudu, ja osaaminen ja resurssointi on puutteellista. Yhteistyö vaikutusalueella ei toimi.
HALLINNOINTI	Strategiaohjattu, läpinäkyvä ja kehittyvä organisaatio, joka ennakoi toimintaympäristön muutoksia ja hyödyntää uusia mahdollisuuksia.	HAMKin sisäiset mekanismit eivät toimi ja tapahtuu väärinkäytöksiä. HAMK ei orientoidu tulevaisuuteen eikä pysty tarvittavaan muutokseen.
KOULUTUS	Alueella kannustettu ja luotettu korkeakoulu, joka tarjoaa työllistävää koulutusta ja tuottaa osaajia työelämän ja tulevaisuuden tarpeisiin.	Valmistuneet ovat tyytymättömiä tutkintoonsa, heitä ei arvosteta asiantuntijoina eivätkä he työllisty.
TKI-TOIMINTA	Soveltavan tutkimuksen korkeakoulu, joka ratkaisee ongelmia ja synnyttää uutta tietoa, keksintöjä ja yrityksiä.	Jäädään merkittävien rahoitusinstrumenttien ulkopuolelle. Saatua rahoitusta ei vahvista strategista kokonaisuutta ja kärkiekosysteemejä. Osaaminen ei kumuloidu.

Olennaiset vaikutukset, mahdollisuudet ja riskit

HAMK teetti ensimmäisen, alustavan kaksoisolennaisuusanalyysin vuonna 2024 opinnäytetyönä kestävän kehityksen opiskelijalla. Kohderyhminä olivat HAMKin strategiset työelämäkumppanit ja alumnit sekä HAMKin ylin johto ja kestävyysasiantuntijat. Vuoden 2025 syksyllä henkilöstölle ja opiskelijoille tehtiin kysely, joka oli vastaava kuin alumnien ja kumppaneiden kysely. Jälkimmäisen kyselyn vastaajamäärä on niin pieni (n = 126), että tuloksia ei voi yleistää. Saadut mielipiteet ovat kuitenkin samansuuntaisia alumni- ja kumppanikyselyn kanssa.

Olennaisuusanalyysin tulokset

Vastauksista nousivat eri aloja yhdistäviksi aiheiksi talouden heikkenemisen vaikutukset kestävyttä edistävään toimintaan, materiaali- ja henkilöresurssien puute sekä ihmisten väsyminen ja eriarvoistuminen.

Ympäristövastuun teemoista olennaisimpia olivat energian hallinta, resurssiviisaus ja kiertotalous. Mahdollisuutena nähtiin vihreä siirtymä, joka vaatii jatkuvaa tutkimus- ja kehitystyötä

sekä tahoja, jotka osaavat tuoda uuden tiedon käytäntöön ja luoda uusia toimintamalleja. Suurimmat riskit liittyvät kampuksiin, liikkumiseen, luontokatoon ja ilmastomuutokseen. HAMK voisi profiloitua selkeästi ammattikorkeakouluna, joka kouluttaa tulevaisuuden kestävyysosaajia joka toimialalle.

Sosiaalisen vastuun teemoista tärkeimmiksi nähtiin opintojen työelämävastaavuus ja työllistämisaikutukset, työhyvinvointi, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Sosiaaliseen vastuuseen liittyviä riskejä olivat opiskelijoiden hyvinvointi ja työllistyminen ja toisaalta henkilöresurssien riittävyys ja opettajien ajantasainen osaaminen. HAMKin mahdollisuus on sen rooli vastuullisuuskädenjäljen tuottajana ja asennekasvattajana.

Hallinnon vastuullisuusteemoista olennaisimmiksi nousivat toiminnan läpinäkyvyys ja korruption ja lahjonnan torjunta sekä koulutuksen työelämäsidonnaisuus. Tekoälyn hyödyntäminen toimintaympäristön muutosten ennakointiin ja oman toiminnan suuntaamiseen ja suunnitteluun nähtiin mahdollisuutena – joskin teknologioihin liittyy aina myös epävarmuustekijöitä ja uhkia.

Sosiaalinen vastuu

Meillä ja meidän kanssamme on hyvä opiskella ja työskennellä

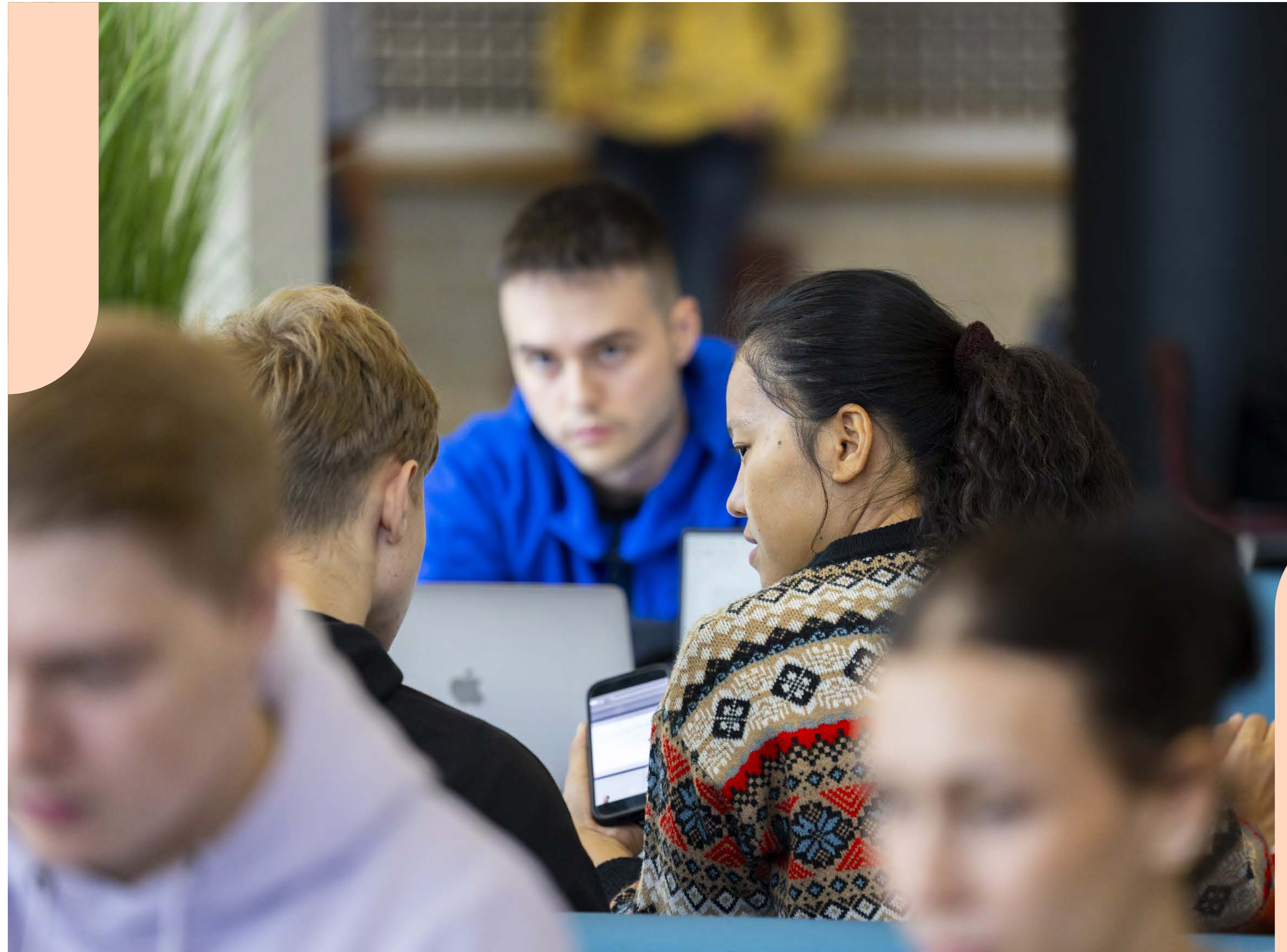
- Arvostamme jokaista ihmistä ja olemme ylpeitä yhteisömme moninaisuudesta.
- Yhteisöön kuulumisen tunne on tärkeää, ja meillä jokainen voi osallistua omana itsenään. Odotamme kaikilta toisen ihmisen kunnioittamista.
- Edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Emme hyväksy häirintää tai syrjintää missään muodossa.
- Kehitämme turvallisia ja terveellisiä sekä esteettömiä ja saavutettavia työ- ja opiskeluympäristöjä.
- Kasvokkain kohtaaminen ja yhdessä tekeminen ovat keskeisiä toimintatapojamme omassa yhteisössämme ja kumppaneidemme kanssa.

Sosiaalista vastuullisuutta johdetaan järjestelmällisesti

Ammattikorkeakoulujen sosiaalinen vastuu koskee henkilöstöä ja opiskelijoita. Ammattikorkeakouluilla on lain edellyttämä velvollisuus koulutuksen järjestäjänä ja työnantajana edistää opiskelijoiden ja henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä häirintää ja syrjintää. Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei pääsääntöisesti saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Lisäksi digitaalisten palveluiden on oltava saavutettavia.

HAMKin ylin johto on vastuussa laissa määriteltyjen veloitteiden toteutumisesta sekä organisaation strategisesta ohjauksesta myös vastuullisuuden osalta. Kunkin yksikön tai palvelun johto on vastuussa HAMKin vastuullisuusohjelman tavoitteiden sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- sekä saavutettavuussuunnitelmien toteutumisesta. HAMKin vastuullisuusryhmät tukevat johtoa vastuullisuustyön seurannassa ja raportoinnissa.

Lisäksi HAMKissa toimii luottamushenkilöitä, asiantuntijoita ja ryhmiä, jotka edistävät muun muassa korkeakoulu yhteisön kokonais-turvallisuutta ja hyvinvointia (ml. työsuojeluvaltuusto, hyvinvointitiimi, hyvinvointimentorit) sekä esimerkiksi saavutettavuutta (saavutettavuuden asiantuntijaryhmä) ja yhteisöllisyyttä (yhteisöohjaajat).

Sosiaalisen vastuun tavoitteet ja toimenpiteet

HAMKin tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet ovat osa lain velvoittamia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia sekä saavutettavuussuunnitelmia. Lisäksi HAMKin yhteistoimintaryhmä laatii lakisääteiset työsuojelun ja työhyvinvoinnin toimintaohjelmat. HAMKin vastuullisuusohjelma asettaa tavoitteet organisaation sosiaalisen vastuullisuuden toiminnalle. Vuosittainen toimintasuunnitelma valitsee kulloisetkin teemat. Toimenpiteitä toteutetaan hajautetusti eri toimintayksiköissä ja seitsemällä eri kampuksella.

2025: Vastuullisuusohjelman sosiaalisen vastuullisuuden periaatteet ja tavoitteet valmisteltiin vuonna 2025 asiantuntijoita kuullen HAMKin sosiaalisen vastuullisuuden ryhmässä (DEIA-ryhmä), jossa on edustus HAMKin eri toimunnoista ja opiskelijakunnasta (HAMKO). HAMKin hallitus, johtoryhmä, henkilöstö ja opiskelijat saivat mahdollisuuden kommentoida vastuullisuuden periaatteita.

Vuonna 2024 HAMKin sidosryhmille toteutettiin kaksoisolennaisuuskysely, jonka perusteella **sosiaalisen vastuun teemoista** tärkeimmiksi nähtiin **opintojen työelämävastaavuus ja työllistämisaikutukset, työhyvinvointi, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus**. Vuoden 2025 henkilökunnan ja opiskelijoiden kysely nostaa olennaisimmiksi sosiaalisen vastuun aiheiksi työhyvinvoinnin, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden. Seuraavalle raportointikaudelle sosiaalisen vastuullisuuden ryhmä on esittänyt toimenpiteitä erityisesti tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseen.

2025: Järjestimme työpajoja moninaisuuden, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja saavutettavuuden (DEIA) teemoista sekä opiskelijoille että henkilöstölle. Työpajat tavoittivat n. 330 opiskelijaa ja n. 80 henkilöstön jäsentä.

Kolme yhteisöohjaajaa aloitti toimintansa. Heidän tehtävänsä on edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja turvallisen kampusyhteisön muodostumista sekä erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittymistä kampuspaikkakunnille.

HAMKin uuteen hallitukseen valittiin keväällä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajat. Loppuvuodesta valittiin HAMKin uudet työsuojeluvaltuutetut.

Otimme käyttöön uuden henkilöstön työtyytyväisyysmittarin ja rekrytoimme sen tueksi henkilöstöstä

työhyvinvointimentoreita. Hankimme opiskelijoiden ja henkilöstön käyttöön Cuckoo-taukoliikuntasovelluksen.

HAMKin kansainväliseen ystävöimintaan rekisteröityi 100 opiskelijaa, 68 paikallista ystävää ja yksi yritys. Toiminta toteutui kaikilla HAMKin kampuspaikkakunnilla ja tavoitti lähes kaikki kansainväliset opiskelijat.

Pilotoimme kielikaveri-toimintaa kansainvälisen henkilöstön suomen kielen oppimisen tukemiseksi. Toiminta tavoitti 24 työntekijää, joista puolet oli suomenkielisiä.

Toimme sosiaalisen vastuullisuuden teemoja esille useissa tapahtumissa: opiskelijoiden järjestämä monikulttuurinen Mosaic-tapahtuma, rasismien vastaisen viikon kampanja, RUN-EU:n Celebrating Diversity -opintojakson osatoteutus, Hämeenlinnan Pride-tapahtuma, uusien opiskelijoiden Fun Day -tapahtuman sosiaalisen vastuullisuuden rasti.

Kevään 2025 LearnWell-oppimiskokemuskyselyyn vastasi lähes 1 500 HAMKin ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijaa. Kysely tuottaa tietoa opiskelijan oppimisen prosesseista, kokemuksista oppimisympäristöstä, yleisistä työelämävalmiuksista ja opiskeluhyvinvoinnista.

Elokuun henkilöstöpäivillä sosiaalisen vastuullisuuden teemat olivat vahvasti mukana mm. keynote-puheenvuorossa, joka käsitteli tunteita työssä. Lisäksi päivillä oli runsaasti hyvinvointiin ja liikuntaan liittyviä aktiviteetteja.

Korkeakouluysteisö

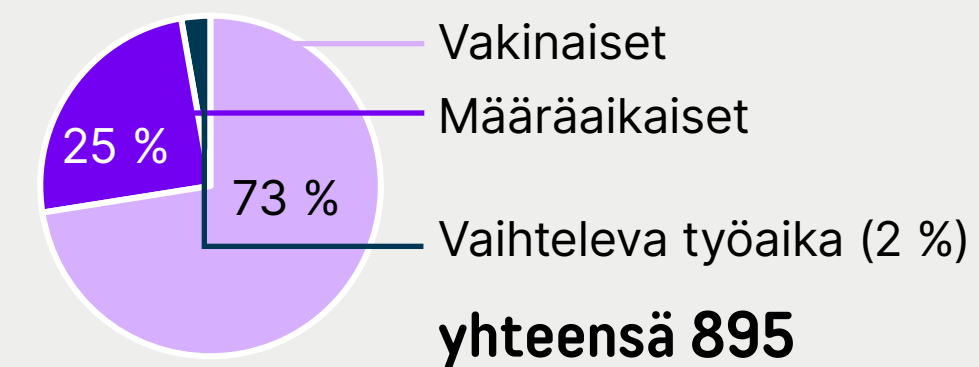
HAMK:n tavoitteena on olla hyvinvoiva korkeakouluysteisö. Seuraamme sekä opiskelijoiden että henkilöstön tyytyväisyyttä erilaisin kyselyin.

2025: Opiskelijat antavat opintopalautetta säännöllisesti jokaisen moduulin jälkeen. Keväällä 2025 kokonaispalautteen keskiarvo oli 3,95 (asteikolla 1–5). Yksittäisenä poimintona kysymykseen ”Huolehdin osaltani hyvästä opiskeluilmapiiiristä” opiskelijoiden vastausten keskiarvo on 4,48.

Opiskelijoille toteutettu LearnWell-kysely mittaa opiskeluhyvinvointia sekä kokemuksia opetuksesta ja oppimisympäristöstä. Opiskelija vastaa kyselyyn kaksi kertaa opintojensa aikana ja saa kyselystä henkilökohtaista palautetta. Vuonna 2025 LearnWell-kyselyyn vastasi 1 507 opiskelijaa. Opiskeluhyvinvoinnin osa-alueella vastausten keskiarvo oli 63 %. Luku on hieman pienempi kuin edellisellä vuonna, 64,36 %.

Henkilökunta

Työntekijöiden kokonaismäärä

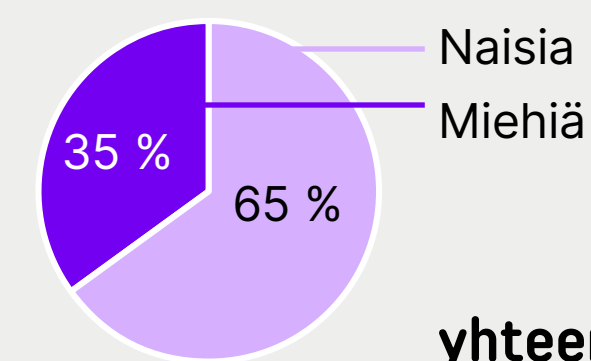

Työntekijöiden vaihtuvuus

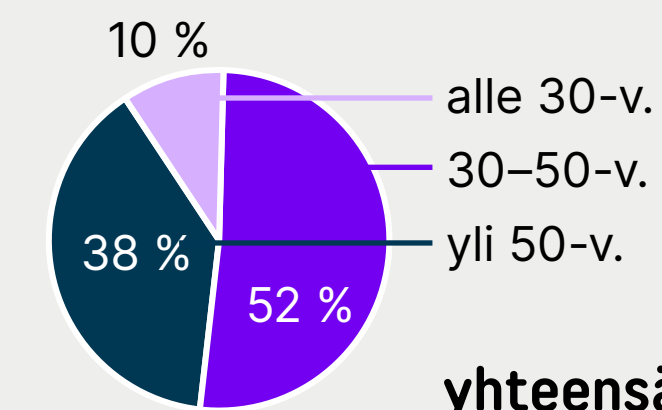

Vakinaiset ja määräaikaiset työntekijät:

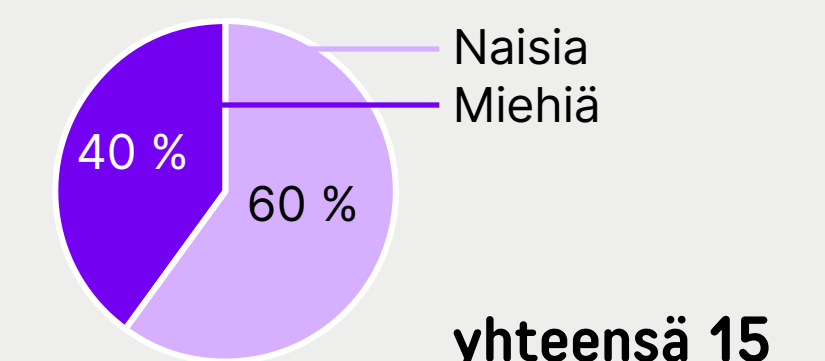
Sukupuolijakauma

Ikäjakauma

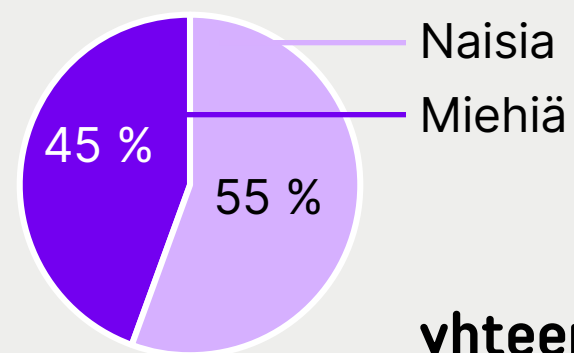

Ylin johto ja johtoryhmä

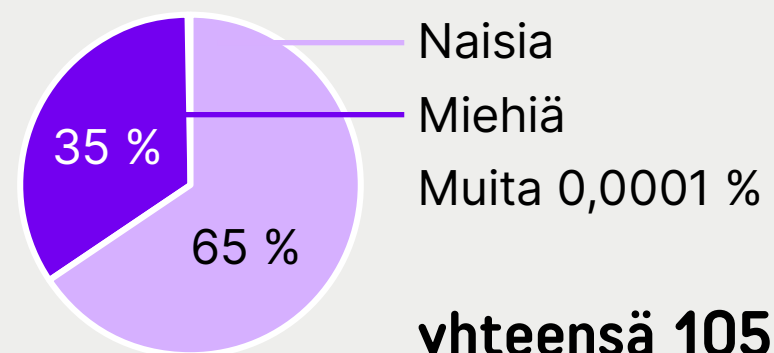
Opiskelijat

Opiskelijoiden kokonaismäärä

yhteensä 10 905

Määräajassa valmistuneet

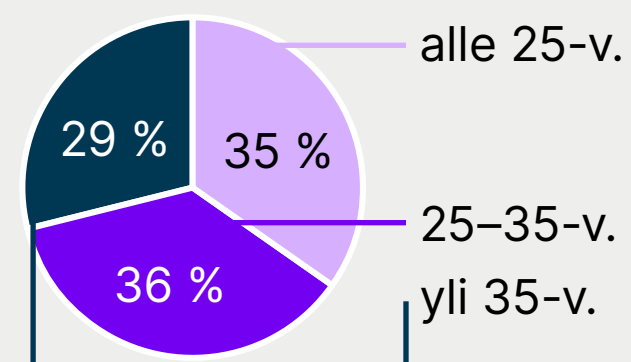
yhteensä 1054

Paikan vastaanottaneet

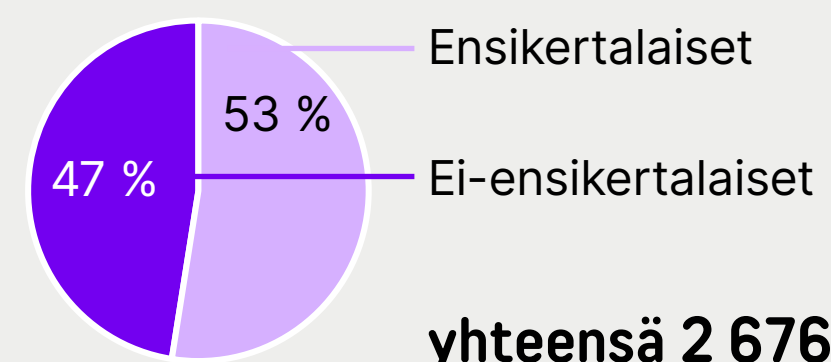
yhteensä 2 979

Ikäjakauma

**Opiskelijakunnan
jäsenmäärä
3 984**

Läsnäoleviksi ilmoittautuneet

yhteensä 2 676

Alueelle jääneet

VALMISTUMISESTA	1 v.	3 v.	5 v.
KANTA-HÄME	27 %	30 %	29 %
PIRKANMAA	46 %	47 %	53 %

Keskeyttäneet

ERONNEET	376
EI ILMOITTAUTUNEET LUKUKAUDELLE	682
SIIRTYNEET TOISEEN KORKEAKOULUUN	56
OPISKELUOIKEUSAIKA PÄÄTTYNYT	315

Opiskelijat ja henkilöstö osallistuvat päätöksentekoon

HAMKissa laatu järjestelmä ja toiminta pohjautuvat kehittämisen kehään eli PDCA-sykliin: suunnittele (Plan), toteuta (Do), arvioi (Check) ja kehitä (Act). Opiskelijat ja henkilökunta ovat osa suunnittelua, toteutusta, arviointia ja kehittämistä.

- HAMKin hallituksessa on opiskelija- ja henkilöstöedustajat, joiden kausi on neljä vuotta. Kokouksia pidetään kerran kuussa.
- Yhteistyöryhmässä on neljä henkilöstön edustajaa, joiden kausi on kaksi vuotta.
- Työsuojeluvaltuustossa on henkilöstöstä kaksi valtuutettua ja kaksi varavaltuutettua.
- HAMKin vastuullisuusryhmissä on henkilöstöä kattavasti eri toiminnoista ja kampuksilta sekä edustus opiskelijakunnasta.
- RUN-EU-Eurooppa-yliopiston HAMKin opiskelijavaltuustossa on 15 opiskelijajäsentä, henkilöstövaltuustossa 12 henkilökunnan jäsentä.

Henkilöstö ja opiskelijat ovat mukana toiminnan kehittämisessä virallisten johtamisryhmien lisäksi monin eri tavoin. Teemme säännöllisesti opiskelijoille palaute- ja oppimiskokemuskyselyjä

sekä hyvinvointikyselyjä. Näihin liittyy tutkimusta omissa tutkimusyksiköissä. Koulutusten ja kampusten kehittämiseen on olemassa kehittämisryhmiä, ja satunnaisesti järjestetään myös ideakilpailuja.

Henkilöstölle on olemassa eri teemoihin keskittyviä vapaamuotoisia, mutta organisoituja tapaamisia (esim. saavutettavuus, tekoäly, vastuullisuus) sekä säännöllisesti järjestettäviä yksiköiden ja koulutusten kehittämispäiviä. Kerran vuodessa on kaikille suunnattu henkilöstöpäivät-tapahtuma.

Erilaisiin kehittämisryhmiin pyritään saamaan mahdollisimman monimuotoinen edustus eri taustoista ja kieli- ja vähemmistöryhmistä sekä eri kampuksilta. Tämä voi tapahtua esimerkiksi kutsumalla erityisesti aliedustettuja ryhmiä hakemaan toimintaan.

Olemme panostaneet kansainvälisten opiskelijoiden ja henkilöstön yhdenvertaisiin osallistumismahdollisuuksiin. Virallinen viestintä ja dokumentaatio tehdään suomeksi ja englanniksi, ja yhteisissä tapahtumissa kokeillaan erilaisia toimintatapoja ja avustavia teknologioita mahdollistamaan eri kieltä osaavien osallistuminen.

Tavoitteena hyvinvoiva yhteisö

HAMKin strategiassa asetetaan tavoitteeksi opiskelijoiden hyvä oppimiskokemus sekä työllistymisen ja yrittäjyyden edistäminen.

2025: HAMKin alumneille toteutetussa kaksoisolennaisuuskyselyssä 2024 sosiaalisen vastuullisuuden tarjoamiksi mahdollisuuksiksi tunnistettiin kestävyys siirtymään liittyvä osaaminen, kestävyteen liittyvät innovaatiot sekä tekoälyn hyödyntäminen. Henkilökunnan ja opiskelijoiden kyselyssä tuotiin niin ikään esiin kestävyysosaaminen ja -innovaatiot oikeudenmukaisen kestävyys siirtymän edistämiseksi. Lisäksi tuotiin esiin sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden näkökulmia, mm. sosiaalinen kestävyys opetussisällöissä, suomalainen kulttuuriperintö, kansainvälisten opiskelijoiden orientaatio ja kampuspaikkakuntien erityispiirteet.

Alumnikyselyssä vastaajien tunnistamia sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyviä riskejä olivat opiskelijoiden hyvinvointi ja työllistyminen, ja toisaalta henkilöresurssien riittävyys ja opettajien ajantasainen osaaminen. Henkilöstön ja opiskelijoiden vastuullisuuskyselyn

Tyytyväiset opiskelijat

2026:
Opiskelija-arvio oppimiskokemuksesta 4/5

2028:
Opiskelijoiden yrittäjyysaste 10%

2030:
Opiskelijoiden työllistyminen kansallista kärkitasoa

Osaavin kansainvälinen yhteisö

2026:
50 tutkijayliopettajaa, joista 5 kansainvälistä

2029:
20 % henkilöstöstä kansainvälistä

2030:
70 tutkijayliopettajaa, joista 14 kansainvälistä

Yhteisöllinen toimintakulttuuri

2026:
Yhteisölliset työtilat

2027:
Yhteisöllinen tiimityöskentely ja yhteiskehittäminen toiminnan ytimessä

2028:
Alumnit vahvasti osana HAMK-yhteisöä

avovastauksissa nostettiin sisäisiksi haasteiksi henkilöstön osaamispääoman ylläpito ja kehittäminen sekä erikielisten opiskelijaryhmien eriytyminen ja kansainvälisten opiskelijoiden kotoutuminen. Maininnan sai myös hyvinvoinnin vaaliminen tehokkuutta korostavassa työelämässä.

Kanavat huolenaiheiden esiin tuomiseksi

Opiskelijat ja henkilöstö voivat ilmoittaa turvallisuushavainnoista sekä häirinnästä ja muusta epäasiallisesta käytöksestä suojatulla verkkolomakkeella halutessaan anonymisti. HAMKin turvallisuusasiantuntija käsittelee ne luottamuksellisesti yhdessä kampusten turvallisuusryhmien, kiinteistöpalveluiden tai opiskelijoiden hyvinvointipalveluiden kanssa.

Jos opiskelija kokee tai havaitsee häirintää tai muuta sopimatonta käytöstä, hän saa tukea oman koulutuksen koulutuspäälliköltä, opintokuraattorilta, turvallisuusasiantuntijalta sekä opiskelijakunnan häirintäyhdyshenkilöiltä. Henkilökunnan jäsen voi puolestaan kääntyä esihenkilönsä, työsuojeluvaltuutettujen, luottamusmiesten tai HAMKin turvallisuusasiantuntijan puoleen huolenaiheidensa kanssa.

HAMKissa on käytössä myös väärinkäytösten ilmoituskanava eli ns. whistleblowing-kanava. Se kattaa ilmoittajansuojelulain piiriin kuuluvat väärinkäytökset.

2025: Päätimme sisällyttää ohjeet häirintä- ja syrjintätilanteisiin uusien työntekijöiden perehdytykseen, esihenkilöiden koulutukseen ja uusien opiskelijoiden orientaatioon.

Ympäristövastuu

Ympäristövastuu ohjaa
toimintaamme

- Olemme sitoutuneet vähentämään ympäristövaikutuksiamme. Mittaamme hiilijalanjälkeämme
- Otamme päätöksenteossa huomioon toimintamme ympäristövaikutukset
- Uudistamme toimintaamme ja hyödynnämme ratkaisuja, joilla hillitään ilmastonmuutosta
- Edistämme luonnon monimuotoisuutta
- Vaalimme luontoa ainutkertaisena toimintaympäristönä ja hyvinvoinnin lähteenä myös tuleville sukupolville

Ympäristövastuu ulottuu kaikkeen toimintaan

HAMK on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään ja ympäristövastuulliseen toimintaan. Pyrimme toisaalta pienentämään ympäristöön kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia, ja toisaalta kasvattamaan positiivisia vaikutuksia. Negatiiviset vaikutukset ovat muun muassa hiilijalanjälkemme ja muu ympäristökuormitus. Pyrimme pienentämään hiilijalanjälkeämme esimerkiksi parantamalla energiatehokkuuttamme, lisäämällä uusiutuvan energian osuutta, hallitsemalla jätteitä ja päästöjä sekä tekemällä vastuullisia hankintoja. Pyrimme myös tukemaan luonnon monimuotoisuutta.

Positiivisia vaikutuksia kutsutaan kädenjäljeksi. Kasvatamme niitä sitoutumalla kestäväen kehityksen tavoitteisiin, parantamalla opiskelijoiden ympäristövastuuosaamista, lisäämällä kestäväen kehitykseen kytkeytyvää tutkimustoimintaa sekä kasvattamalla yhteisömme ja sidosryhmiemme ympäristötietoisuutta.

Toimintaperiaatteet kattavat kaiken toimintamme. Ne koskevat kaikkia ammattikorkeakoulun toimipaikkoja ja sidosryhmiä, kuten opiskelijoita, henkilökuntaa, yhteistyökumppaneita ja asiakkaita.

Kampuksilla toteutettu kestävän kehityksen periaatteita jo kauan

HAMK toimii seitsemällä paikkakunnalla ja omistaa itse kaikki kiinteistönsä. Meillä on Suomen ammattikorkeakouluista eniten ylläpidettävää, lämmitettävää, viilennettävää tai ilmastoitavaa tilaa: lähes 130 000 m². Kiinteistöistä koituva hiilijalanjälki johtuu suuren rakennuskannan lisäksi osittain myös siitä, että luonnonvara-alan kampuksilla on henkilökunnan ja opiskelijoiden asutokäytössä olevia kiinteistöjä, joiden lämmitys-, jätehuolto- ja vesikulut lasketaan mukaan hiilijalanjälkeen.

HAMKin rakennuskanta lämpiää suurimmaksi osin kaukolämmön avulla. Tuotamme uusiutuvaa lämpöenergiaa kolmella luonnonvara-alan kampuksella Evolla, Lepaalla ja Mustialassa, joissa lämpö pääosin tehdään uusiutuvalla metsähakkeella omissa lämpökeskuksissa. Kolmen oman hakevoimalan tuottaman lämmitysenergian lisäksi olemme hankkineet sähkön päästöttömänä usean vuoden ajan. Kaukolämpöyhtiöstä riippuen uusiutuvan kaukolämmön osuus on 0,5–80 %, jolloin kokonaisenergiankäytöstä noin 61% on uusiutuvaa energiaa.

Tutkimuksen käyttöön tehtyihin rakennuksiin – Ohutlevykeskus vuonna 2015 ja Smart & Bio vuonna 2024 – on hyödynnetty energiatehokkaita ratkaisuja. Ohutlevykeskuksen tutkimushallissa hyödynnettiin rakennus- ja suunnitteluvaiheessa useita nollaenergiarakennusten ratkaisuja seinä-, katto- ja ikkunamateriaaleissa, eristyksessä ja päivänvalon

hyödyntämisessä. Ohutlevyhallissa pilotoitiin innovatiivista lämmönhallintajärjestelmää, jossa aurinkokeräinten lämpöenergia siirrettiin energiapaaluilla maaperään, joka toimi lämmön kausivarastona. Smart & Bio -rakennus lämpiää maalämmöllä. Forssan kehräämön katolla on HAMKin ensimmäinen iso aurinkokeräin.

Muitakin energiansäästöratkaisuja on tehty systemaattisesti. Merkittävin lämpöenergian kuluttaja on ilmanvaihto. Parantamalla rakennuskannan automaation tasoa ja säädettävyyttä voidaan pienentää energiankulutusta. Kesäkaudella pyritään vähentämään jäähdytystä varsinkin lomakaudella. Lepaan kasvihuoneiden energiatehokkuutta on parannettu vaihtamalla valaistusta LED-valoihin. Kampuksilla on vaihdettu valaisimia LED-lampuiksi jo vuodesta 2021 lähtien edellisten lamppujen tultua elinkaarensa päähän. Vaihto on tuonut noin 30 %:n säästön valaisinten sähkönkulutukseen. Valaistusta ohjataan läsnäolotunnistimilla.

IT-hankinnoissa hyödynnetään yritystä, joka kierrättää palautetut leasing-kannettavat uusille käyttäjille.

Kiertotaloutta toteutamme myös kalusteissa. Kaikki toimistojen ja luokkien kalusteet hankitaan kotimaisilta yhteistyökumppaneilta, jotka myös valmistavat suuren osan kalusteista Suomessa. Laadukkaiden kalusteiden hankinta näkyy siinä, että usein

kalusteiden käyttöikä on jopa 30 vuotta. HAMKin henkilökunnassa on kalusteiden ammattiasentaja, joka pystyy varaosilla ja korjaamalla jatkamaan kalusteiden käyttöikää useilla vuosilla. Kalusteita myös kierrätetään kampukselta toiselle. Uusia kalusteita hankittaessa selvitetään aina mahdollisuus outlet-tuotteiden hankintaan ja nykyään suuri osa esimerkiksi tuolien verhoilukankaista sisältää kierrätysmateriaaleja.

HAMK oli mukana kuutena peräkkäisenä vuonna GreenMetric World University Rankings -arvioinnissa ja sijoittui vuosina 2021–2025 yli tuhannen korkeakoulun joukossa 20 parhaan joukkoon. GreenMetric-vertailussa selvitettiin kestävästä kehityksestä edistäviä toimenpiteitä kuudella osa-alueella: kampusinfrastruktuuri, energiankäyttö ja ilmastomuutokseen vastaaminen, jätehuolto, veden käyttö, liikkuminen sekä koulutus ja tutkimus.

Viimeisimmät ympäristövastuun toimet

Vuonna **2025** muutimme sähkökäyttöisten autojen henkilökohtaisia latauspaikkoja yhteiskäyttöisiksi. Näin saimme nostettua latauspaikkojen käyttöastetta. Pilotoimme myös Hankintapulssi-työkalua hankintojen ympäristövaikutuksien hallintaan. Työkalu otetaan käyttöön vuonna 2026, ja tällöin kehitämme kokonaisuutena hankintoja ja hankintaohjeistusta.

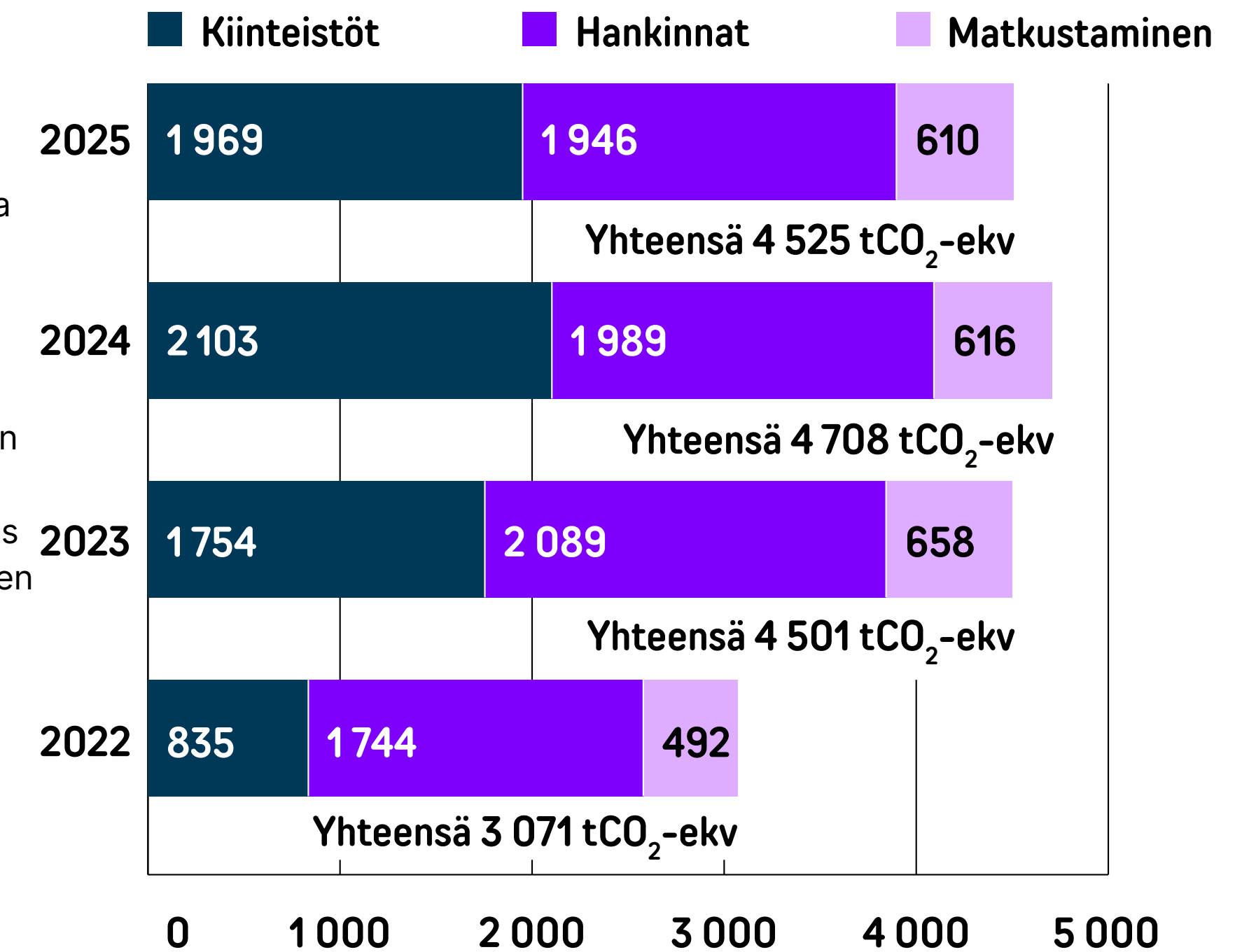
Vuonna **2026** tarkastelemme erityisesti kiinteistöhallintaa ja matkustusta. Kehitämme soveltuvan tavan matkustuksen ympäristövaikutusten seurantaan ja raportointiin ja tutkimme vihreän matkustamisen mahdollisuuksia ja ohjeistusta. Tulevina vuosina selvitämme myös luontovaikutustamme yhteistyössä muiden ammattikorkeakoulujen kanssa.

HAMKin hiilijalanjälki 2022–2025

HAMK on laskenut alustavia Scope 1, Scope 2 ja Scope 3 -päästöjä viiden vuoden ajan. Laskennassa on hyödynnetty Arenen hiilijalanjälkilaskuria, ja laskelmat perustuvat Arenen laskurin rajauksiin ja kertoimiin. Laskuria on kehitetty vuosien kuluessa, ja erityisesti Scope 3 -osioon on tullut uusia laskettavia päästölähteitä. Suurimman hiilijalanjäljen jättävät toiminnot ovat kiinteistöjen energiankäyttö, matkustus ja hankinnat.

Tarkastelemme erityisesti kiinteistöjen ylläpitoa ja matkustusta. Kehitämme soveltuvan tavan matkustuksen ympäristövaikutusten seurantaan ja raportointiin ja tutkimme vihreän matkustamisen mahdollisuuksia ja ohjeistusta. Tulevina vuosina selvitämme myös luontovaikutustamme yhteistyössä muiden ammattikorkeakoulujen kanssa.

Vuosien 2022–2025 kasvihuonekaasupäästöt (tCO₂-ekv)

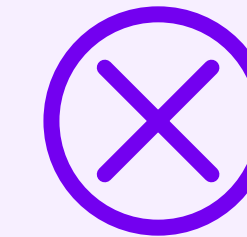
Tärkeitä teemoja energia, resurssiviisaus ja kiertotalous

Vastuullisuustyön painotusten valinnassa hyödynnetään HAMKin alumneille ja kumppaneille vuonna 2024 toteutetun kyselyn tuloksia, joita tukevat HAMKin omalle henkilöstölle ja opiskelijoille suunnatun kyselyn tulokset 2025. Kyselyiden vastauksissa ympäristövastuun teemoista tärkeimmiksi nähtiin energian kulutuksen hallinta, resurssiviisaus ja kiertotalous.

Ympäristövastuuseen liittyviä tunnistettuja mahdollisuuksia ja toimenpiteitä ovat:

- ravintolapalvelut: kasvisruokailun lisääminen, ruokahävikin torjunta
- liikkuminen: hybridi- ja sähköautoilun edistäminen (HAMKin omat autot), julkisen liikenteen suosiminen, sähköpyöräilyn edistäminen, vihreä matkustaminen
- ilmastonmuutoksen torjunta: uusiutuvat energianlähteet (aurinko, tuuli), hiilipäästöjen vähentäminen, monihyötyiset ilmastotoimet, ilmastotempaus, kiertotalous, kierrätys, harkinta laitehankinnoissa ja uusien kampusten suunnittelussa
- luontokadon ehkäiseminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen

Ympäristövastuuseen liittyviä riskejä ovat:

- kiinteistöjen määrä ja etäisyydet, ajoittain tyhjätilat, ilmaston lämpenemisen vaikutus rakennuskantaan
- kestävyuden huomioimatta jättäminen suunnitteluvaiheissa (hankinnat, materiaalit)
- ristiriita kansainvälistymisen vaatimuksen ja matkustamisen päästöjen välillä

Energiankulutus ja energia- lähteiden yhdistelmä

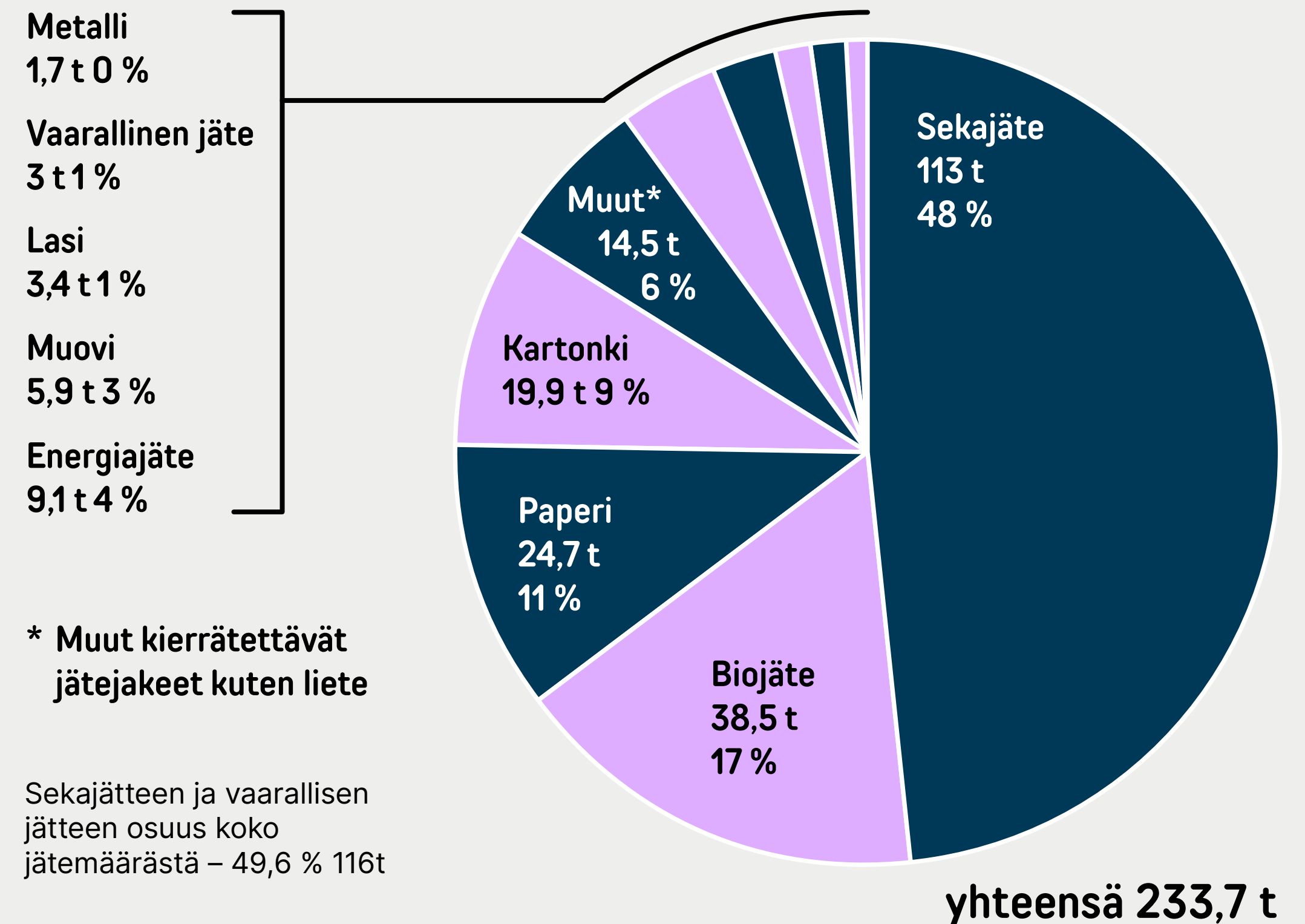
Omiin toimintoihin liittyvä kokonaisenergiankulutus vuonna 2025 oli 25 779 MWh. Fossiilisista lähteistä peräisin olevan energian kokonaiskulutus oli 14 389 MWh ja prosenttiosuus kokonaisenergiankulutuksesta 56 %.

Ydinvoimaan perustuvista lähteistä peräisin olevan energian kokonaiskulutus oli 7 403 MWh ja sen prosenttiosuus kokonaisenergiankulutuksesta 29 %. Kaikki ostettu sähkö oli päästötöntä. Uusiutuvaa hakelämpöenergiaa käytettiin kampuksilla 11 390 MWh, ja jos mukaan lasketaan kaukolämmön uusiutuvan energian osuus, uusiutuvaa energiaa käytettiin yhteensä 15 659 MWh, mikä oli 61 % kokonaisenergiankulutuksesta.

Luonnonvarojen käyttö, kierrätys ja jätehuolto

Maatalousperustaisella toiminnalla on suuri hiilijalanjälki. Luonnonvarakampuksillamme luomuviljellään maata, kasvatetaan tomaatteja ja koekasveja kasvihuoneissa, kasvatetaan metsää ja karjaa, ja tämä kaikki näkyy energian ja veden kulutuksessa, samalla tavoin kuin kampuskiinteistöjen asumisen aiheuttamat lämmön, sähkön ja veden kulutus. Opetuksessa pyrimme edistämään uudistavaa maanviljelyä ja kestävää metsänhoitoa, ja tutkimuksemme pyrkii parantamaan muun muassa kiertotaloutta, ravinnekiertoa ja sivuvirtojen hyödyntämistä. Veden kokonaiskulutuksemme oli 35 400 m³.

Syntyneet jätelajit 2025

Koulutuksen kädenjälki

Vaikuttavuutemme syntyy koulutuksesta

1. Olemme sitoutuneet vastuullisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Tavoitteenamme on, että HAMK on edelläkävijä kestävän kehityksen edistämässä, elinkeinoelämän uudistamisessa ja alueen kansainvälistymisessä.
2. Kasvatamme kädenjälkeämme vuoropuhelussa ja yhteistyössä kumppaniemme ja verkostojemme kanssa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.
3. Kehitämme koulutusta jatkuvasti kohti YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Opiskelijamme saavat osaamisen ja valmiudet vaikuttaa tulevaisuuteen.
4. Asiantuntijamme suuntaavat soveltavaa tutkimusta ja laadukkaita hankkeita kestävyuden edistämiseksi ja viheliäisten ongelmien ratkaisemiseksi.
5. Koulutuksemme ja tutkimuksemme kehittyvät jatkuvasti vastaamaan yhteiskunnan ja työelämän uudistumistarpeisiin.

Kestävyyskädenjälkeä koulutuksilla ja kumppanuuksilla

Kestävyyskädenjälki koulutuksessa tarkoittaa koulutuksen vaikutusten todentamista, eli sitä miten koulutuksen tuottama opiskelijoiden osaaminen ja motivaatio edistää kestävyyttä. HAMK kouluttaa asiantuntijoita seitsemällä eri alalla: luonnonvara-ala ja biotalous, muotoilu, opettajankoulutus, sosiaali- ja terveysala, tekniikka ja liikenne, tietojenkäsittely ja ICT sekä yrittäjyys ja liiketalous. HAMKissa opiskelija voi suorittaa ammattikorkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai pätevätyä opettajaksi. Lisäksi tarjoamme jatkuvan oppimisen opintoja. Ammattikorkeakouluna pystymme vaikuttamaan positiivisesti yhteiskuntaan ja ympäristöön erityisesti lisäämällä opiskelijoiden osaamista, motivaatiota ja asenteita edistää kestävyyttä ja vastuullisuutta työtehtävissään.

Opiskelijat ovat keskeisiä kestävyyskädenjäljen vahvistajia. Koulutuksen aikana hankittu kestävyysosaaminen siirtyy suoraan työelämään opiskelijoiden mukana jo opintojen aikana esimerkiksi työelämäprojekteissa, harjoitteluissa ja opinnäytetöissä. Opiskelijat

tuovat yrityksiin ja yhteisöihin osaamista, jonka avulla suunnitellaan, toteutetaan ja johdetaan kestävyyttä edistäviä ratkaisuja ja samalla vahvistetaan opiskelijoiden työllistymistä. Opiskelijoiden osaamisen kautta yritykset, yhteisöt ja koko yhteiskunta saavat osaajia, jotka suunnittelevat, toteuttavat ja johtavat kestävyyttä lisääviä ratkaisuja.

HAMKissa opiskelijoiden osallistuminen kestävyystyöhön perustuu edustukselliseen osallistumiseen ja jatkuvaan vuoropuheluun erilaisissa työryhmissä. Opiskeluun kuuluvan palauteprosessin kautta kaikki opiskelijat voivat antaa palautetta myös kestävyysosaamiseen liittyen. Opiskelijakunta HAMKO edistää kestävyyttä aktiivisesti osana omaa toimintaansa. Se järjestää erilaisia tempauksia ja tapahtumia sekä viestii aktiivisesti kestävyyskädenjäljen teemoista.

2025: Vuonna 2025 HAMKOssa valittiin toista kertaa kestävä opiskelijakunta -vastaava. HAMKOn verkkosivustolle avattiin oma sivu kestävyyskädenjäljen edistämiseksi opiskelijayhteisössä. Sivustolta löytyy periaatteita kestävyyskädenjäljen edistämisestä ja käytännön vinkkejä opiskelijalle siitä, miten opiskelija voi edistää kestävä kehitystä omassa arjessaan.

Myös yritysten ja yhteisöjen kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua osaamisen kehittymisestä ja tarpeista. Henkilökohtaisten tapaamisten ja työryhmien lisäksi käytössä ovat mm. koulutusten työelämäarviointit, joita toteutetaan erilaisin menetelmin.

Kehitämme koulutuksiamme ja niiden sisältöjä

Kehitämme koulutuksia opetussuunnitelmatyön avulla. Se on prosessi, jossa määritellään koulutuksen tavoitteet, sisällöt, arviointitavat ja opetusmenetelmät. Olemme edistäneet opetussuunnitelmatyön avulla kestävyttä läpileikkaavasti kaikissa koulutuksissa.

Opiskelija saa kestävyysosaamisen perusteet kaikissa koulutuksissa. Kaikkien tutkintokoulutusten opetussuunnitelmiin on lisätty kuvaus kestävä kehityksen merkityksestä osana alan asiantuntijaksi kasvamista. Tutkintokoulutuksissa on kaikille yhteinen kestävä kehitykseen liittyvä opintojakso, joka tarjoaa sekä perustiedot kestävydestä että koulutusalaakohtaisia näkökulmia.

2025: AMK-tutkintoon tähtäävien koulutusten lukuvuoden 2025–2026 opetussuunnitelmista 91 %:ssa on yhteinen Kestävä kehitys NYT / Sustainable Development NOW -opintojakso. Tavoitteena on, että opintojakso on kaikkien amk-koulutusten opetussuunnitelmissa niin, että kaikki opiskelijat suorittavat sen. Ammatillisessa opettajakoulutuksessa opintojakso on ollut valinnaisena.

Olemme seuranneet kestävä kehitykseen liittyvien opintojen määrää useiden tietolähteiden avulla, mukaan lukien tutkintokoulutusten opetussuunnitelmien analyysi SDG Scorecard -työkalulla sekä koulutusten vastuuhenkilöille suunnatuilla kyselyillä. Lisäksi olemme seuranneet Kestävä kehitys NYT -opintojakson käyttöönottoa tutkinto-ohjelmissa ja huomioineet ammattikorkeakoulujen yhteisiin kompetensseihin sisältyvän kestävä kehityksen osaamisen. Tämä on ollut osa HAMKin arviointikäytäntöjä vuodesta 2023. Seurannan perusteella voidaan arvioida, että kestävä kehityksen teemoihin liittyvien opintojen määrä on HAMKissa kasvanut tasaisesti. Arviolta hieman yli 50 prosenttia HAMKin tutkintokoulutusten opintokokonaisuuksista eli moduuleista sisältää kestävä kehitykseen liittyviä sisältöjä.

Vuonna **2025** on aloitettu kolme laajaa koulutuksen kehittämistyötä: opetussuunnitelmauudistus, pedagogisen ohjelman kehittäminen ja muotoilulähtöisen oppimisen mallin jatkokehittäminen. Näihin kehittämistöimiin liittyy myös kestävä kehityksen näkökulma ja sen tavoitteiden edistäminen läpileikkaavasti koulutuksissamme. Vuoden 2026 aikana on tarkoitus tarkentaa kestävä kehityksen rooli näissä koulutusta ohjaavissa prosesseissa sekä päivittää niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit.

Yhteisinä kompetensseina tutkintokoulutuksissa ovat Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arenen suositusten mukaiset kestävä kehityksen, ennakoinnin kehittämisen ja eettisyyden kompetenssit.

Tutkintokoulutuksissa kehitämme kaikille yhteisen kestävyysosaamisen lisäksi koulutusalaan liittyviä kestävyys sisältöjä ja opintojaksoja. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi erilaisia työelämäprojekteja, joissa tarkastellaan kestävyttä oman alan näkökulmasta työelämän tilanteissa.

Tutkintokoulutuksissa kestävyys ja vastuullisuus huomioidaan myös kaikissa opinnäytetyöissä. Opinnäytetyön arvioinnissa on eettisyyteen, kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvä arviointikriteeri. Tämä ohjaa opiskelijaa arvioimaan oman opinnäytetyönsä aihetta ja tuottamia ratkaisuja myös siitä näkökulmasta, miten ne edistävät ja vaikuttavat kestävä kehitykseen.

Tutkintokoulutusten ohella kehitämme jatkuvan oppimisen ja opettajakoulutuksen tarjontaa systemaattisesti siten, että kestävyysosaaminen näkyy tarjonnan määrässä ja opetuksen sisällöissä. Jatkuvan oppimisen kaikille avointa koulutustarjontaa on tarjolla kestävyden eri näkökulmista.

Koulutusten ytimessä on kestävyysosaaminen

HAMK on Suomen suurin bio- ja luonnonvara-alan kouluttaja. Meillä on tarjolla 11 erityisesti kestävyysosaamista tuottavaa ammattikorkeakoulututkintoa (AMK) ja ylempää ammattikorkeakoulututkintoa (YAMK). Jatkuvan oppimisen tarjonnassa on kasvava määrä kestävyteen liittyviä opintoja.

AMK-koulutukset vuonna 2025

Kestävä kehitys

Älykäs ja kestävä muotoilu

Tieto- ja viestintä-tekniikka, kiertotalous

Climate Smart Agriculture

Sustainable Forest Management

Information and Communication Technology, Bioeconomy

Smart and Sustainable Design

Sustainable Urban Design

YAMK-koulutukset vuonna 2025

Uudistava maatalous ja kestävät ruokajärjestelmät

Management in Sustainable Business

Biotalouden ratkaisut

Jatkuva oppiminen

- Kestävyysosaajakoulutus 2026
- Management and Responsible Procurement – project
- Sustainable Development. NOW!
- Kestävä kehitys. NYT!
- Kehitä ekokestävää johtamisosaamistasi (MOOC)
- Käytkö luonnon päälle? Perustiedot luonnon monimuotoisuudesta (MOOC)
- Sisäinen valvonta ja kestävyysraportointi
- Vastuullinen johtaminen
- Luonnon monimuotoisuuden ja ihmisen hyvinvoinnin edistäminen
- KIRI – Kiihdytä kiertotaloudella. Uutta arvonluontia tekstiili- ja muotialalle
- Sustainable Consultation for Companies and Sustainable, Innovative Business Models
- Toimiva liikennenympäristö puhtaan siirtymän edistäjänä
- VASTE – Vastuullinen tuotekehitys, tuote ja brändi tekstiili- ja muotialalla
- Kestävä ruokatuotanto

Muotoilulähtöinen, moderni oppiminen motivoi opiskelijaa

HAMKin oppimisen ja opettamisen malli on muotoilulähtöinen oppiminen (Design-Based Education, DBE). Se tarkoittaa oppimista, jossa monialaiset opiskelijatiimit ratkovat aitoja työelämän tilanteita yhdessä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. DBE-oppimisprojekteissa on kahdeksan näkökulmaa, joista yksi on kestävä kehitys. Käytännössä opiskelijatiimit ottavat kehittämissään ratkaisuihin huomioon ekologisen, sosiaalisen, taloudellisen ja kulttuurisen kestävyuden. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat, miten ratkaisut vaikuttavat kestävyteen yhteiskunnassa ja ympäristössä.

2025: DBE-malliin perustuvien opintojen määrää amk-tutkintokoulutuksissa lisättiin systemaattisesti. HAMKin koulutuspäälliköille syksyllä 2025 teetetyn kyselyn mukaan noin 20 prosenttia HAMKin järjestämien amk-tutkintojen opinnoista on suunniteltu toteutettavaksi HAMKin DBE-mallin mukaisesti esimerkiksi erilaisten projektien muodossa. Lisäksi DBE-mallin mukaisia oppimis- ja opetusmenetelmiä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös muilla opintojaksoilla. DBE-mallin mukaisesti toteutettujen opintojen määrä vaihtelee koulutuksittain. Yksittäisen opiskelijan kohdalla vaikuttavat myös opiskelijan omat opintovalinnat.

HAMKissa opiskelija voi opiskella päivä-, monimuoto- ja verkko-opintoina. Olemme kehittäneet systemaattisesti ja pitkäjänteisesti joustavuutta, verkko-opiskelun mahdollisuuksia ja digitaaliseen oppimiseen liittyvää pedagogiikkaa. Verkossa suoritettavat opinnot ja tutkinnot antavat erityisesti työn ohessa opiskeleville joustavan mahdollisuuden kehittää osaamistaan. HAMKissa tarjolla on täysin verkossa opiskeltavia monimuototutkintoja, muuntokoulutuksia, ylemmän ammattikorkeakoulun tutkintoja ja jatkuvan oppimisen opintoja. Verkko-opetus säästää luonnonvaroja (esim. liikkumisen aiheuttamat päästöt vähenevät), ja antaa yhä useammalle mahdollisuuden osaamisen kartuttamiseen ja päivittämiseen.

Osana digistrategiaamme edistämme tekoälyyn (artificial intelligence, AI) liittyvää ymmärrystä ja tekoälyn käyttöä pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Hallitsemme kehittämistyötä tekoälyohjelmamme avulla. Sen tavoitteena on integroida tekoälyosaaminen saumattomasti kaikkiin toimintoihin ja turvata sekä opiskelijoille että henkilöstölle vähintään tekoälyn käyttämisen perusosaaminen. Olemme sitoutuneet eettiseen ja kestäväan tekoälyn käyttöön, jossa korostetaan tietosuojaa, yksityisyyttä, jatkuvaa oppimista tekoälyn avulla ja huomioidaan tekoälyn ympäristövaikutukset. Henkilöstölle tarjotaan M365 Copilot -tekoälypalvelun käyttömahdollisuutta. Palvelun saa käyttöönsä näyttämällä osaamisensa tekoälyn perusosaamisesta ja erityisesti sen eettisestä käytöstä.

2025: Vuoden 2025 aikana tekoälyosaamisen lisäämiseksi järjestettiin henkilöstövalmennusta, tekoälykahveja sekä kehitettiin henkilöstölle ja opiskelijoille tuki- ja ohjekokonaisuuksia. Tekoälyn peruskäyttäjä -osaamismerkkejä suoritettiin 319. (Suoritettuja merkkejä on yhteensä 433). Loppuvuodesta 2025 otimme käyttöön Pedagoginen tekoälyosaaja -osaamismerkkin.

Kaikissa tutkintokoulutuksissa kehitettiin alakohtaiset suositukset tekoälyn käyttämisestä. Otimme käyttöön ammattikorkeakoulujen yhteisen tekoälyn käyttöön liittyvän liikennevalomallin kaikkiin toteutuksiin. Tämän avulla opiskelija saa tiedon tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuudesta ja tavoista opintojaksokohtaisesti.

Kehitämme henkilöstön kestävyysosaamista

Strategiamme yhtenä tavoitteena on, että osaamispääomamme kasvaa jatkuvasti ja suuntautuu tulevaisuuteen. Toimintatapamme ja -ympäristömme varmistavat, että osaamisemme on ajan tasalla ja kilpailukykyistä. HAMKin strategiset ydinosaamiset on kuvattu osaamispuussa, joka on ollut käytössä vuodesta 2018 lähtien. Kestävän kehityksen osaaminen koskee koko henkilöstöä. Kestävän kehityksen osaamisen tavoitekuvausta päivitetään säännöllisesti.

Henkilöstön kestävyysosaaminen on mukana perehdyttämisessä. Perehdyttämisen aikana uusi työntekijä saa tietoa HAMKin vastuullisuuden periaatteista, käytännön toimintamalleista ja kestävyden merkityksestä.

Henkilöstölle on tarjolla jatkuvaa koulutusta oman kestävyysosaamisensa lisäämiseksi henkilöstövalmennuksen kautta. Tarjolla on sekä omia että kumppaneiden tuottamia koulutuksia (esim. Climate University, Arene). Koko henkilöstöllä on mahdollisuus suorittaa kestävä kehityksen osaamiseen liittyvä osaamismerkki.

Kestävän kehityksen osaamisen edistymistä seurataan osaamiskartoituksen avulla, joka toteutetaan itsearviointina noin kahden vuoden välein. Osaamiskartoituksen pohjalta jokainen käy esihenkilönsä kanssa kehityskeskustelut.

2025: Vuonna 2025 päivitettiin osaamispuun kestävä kehityksen osaamisen kuvaus. Päivityksessä hyödynnettiin eurooppalaista viitekehystä kestävyysosaamiselle (Green Comp-osaamiskehys, European Sustainability Competence Framework). Sen pohjalta kestävä kehityksen osaamiskuvaukseen lisättiin luonnon tärkeyden tunnistaminen. Lisäksi osaamiskuvaukseen otettiin mukaan enemmän yksilön aloitteellisuutta, yhteistyötä ja järjestelmälähtöistä ajattelua. Uudistettu osaamiskuvaus tulee käyttöön vuonna 2026 tehtävässä osaamiskartoituksessa.

Itsearviointin perusteella henkilöstön kestävyysosaaminen näyttää laskeneen. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa, sillä osaamisen tavoitteita on nostettu ja laajennettu jatkuvasti, jolloin maali siirtyy kauemmaksi.

OSAAMISALUE	Osuus vastaajista, jotka arvioivat osaamisensa vähintään tasolle 3 (ammattilainen)		
VUOSI	2018	2020	2023
KESTÄVÄN KEHITYKSEN OSAAMINEN	94 %	83 %	77 %

Kestävän kehityksen osaamisen tavoitekuvausta päivitetään säännöllisesti.

Seuraamme vaikuttavuuttamme tavoitteiden ja mittarien avulla

HAMK on seurannut omaa kestävän kehityksen edistämiseen tehtävää työtään systemaattisesti vuodesta 2018 lähtien. Olemme sitoutuneet ammattikorkeakoulujen yhteisiin kestävän kehityksen periaatteisiin ja ohjelmaan. Olemme olleet luomassa maakunnallista Hämeen ilmastovahti -palvelua. Sen avulla voi seurata mukaan liittyneiden organisaatioiden ilmastotoimiin liittyvää kokonaiskuvaa, toimenpiteitä ja edistymistä. Olimme vuosina 2018–2024 mukana maailmanlaajuisessa Green Metric -seurannassa.

Opiskelijoiden kokemusta ammattikorkeakouluopintojen tuottamasta kestävyysosaamisesta mitataan ja seurataan ammattikorkeakoulujen yhteisillä kansallisilla mittaristoilla. Valmistumisvaiheessa olevat opiskelijat vastaavat valtakunnalliseen opintojen laatukselyyn (AVOP), jossa kysytään myös kestävän kehityksen osaamisen lisääntymisestä opintojen aikana ja motivaatiosta kestävyden edistämiseen tulevaisuudessa. Lisäksi työelämään siirtyneet opiskelijat arvioivat viisi vuotta valmistumisen jälkeen tehtävässä uraseurantakyselyssä, millainen on heidän mielestään opiskeluaikana hankittu kestävän kehityksen osaaminen suhteessa työelämän ja -tehtävien vaatimaan osaamiseen.

2025: Valmistumisvaiheen valtakunnallisessa AVOP-kyselyssä HAMK otti käyttöön kestävään kehitykseen liittyvän kysymysryhmän. Väittämän ”Kestävän kehityksen osaamiseni omalla alallani on lisääntynyt opintojeni aikana” (asteikko 1-7, 1 = täysin eri mieltä, 7 = täysin samaa mieltä) osalta HAMKissa AMK-tutkinnon suorittaneiden vastaajien keskiarvo oli 5,6 ja YAMK-tutkinnon suorittaneiden vastaajien keskiarvo oli 5,5. Valtakunnallinen keskiarvo oli AMK-tutkinnon suorittaneiden osalta 5,4 ja YAMK-tutkinnon suorittaneiden osalta 5,3. Väittämän ”Opintoni ovat lisänneet motivaatiani edistää kestävä kehitystä työelämässä” osalta HAMKissa AMK-tutkinnon suorittaneiden vastaajien keskiarvo oli 5,5 ja YAMK-tutkinnon suorittaneiden vastaajien keskiarvo oli 5,7. Valtakunnallinen keskiarvo oli AMK-tutkinnon suorittaneiden osalta 5,4 ja YAMK-tutkinnon suorittaneiden osalta 5,7. HAMKista valmistuneiden vastaukset olivat siis hieman valtakunnallista keskiarvoa parempia.

Opiskelijoiden kokemusta opintojen tuottamasta kestävyysosaamisesta mitataan ja seurataan.

Vuoden 2025 valtakunnallisen uraseurantakyselyn tulosten perusteella HAMKista valmistuneiden työllisyystilanne on hyvä: viiden vuoden kuluttua valmistumisesta yli 90 % on työsuhteessa tai yrittäjänä. 77 % kokee olevansa koulutustaan vastaavassa työssä ja 84 % kokee työnantajien arvostavan suorittamaansa tutkintoa. Tulokset ovat samansuuntaisia edellisvuosien kyselyihin nähden.

Kyselyssä kysyttiin ensimmäistä kertaa, miten hyvin AMK-opiskelu kehitti kestävyys- ja vastuullisuusosaamista. HAMKista valmistuneiden vastaajien keskiarvo asteikolla 1-6 oli 3,7 (3 = jonkin verran, 4 = melko paljon). HAMKin vastauskeskiarvo (3,7) oli hieman korkeampi kuin valtakunnallinen keskiarvo (3,6).

TKI-kädenjälki

Vaikuttavuutemme syntyy tutkimuksesta

1. Olemme sitoutuneet vastuullisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Tavoitteenamme on, että HAMK on edelläkävijä kestävän kehityksen edistämässä, elinkeinoelämän uudistamisessa ja alueen kansainvälistymisessä.
2. Kasvatamme kädenjälkeämme vuoropuhelussa ja yhteistyössä kumppaniemme ja verkostojemme kanssa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.
3. Asiantuntijamme suuntaavat soveltavaa tutkimusta ja laadukkaita hankkeita kestävyuden edistämiseksi ja viheliäisten ongelmien ratkaisemiseksi.
4. Koulutuksemme ja tutkimuksemme kehittyvät jatkuvasti vastaamaan yhteiskunnan ja työelämän uudistumistarpeeseen.

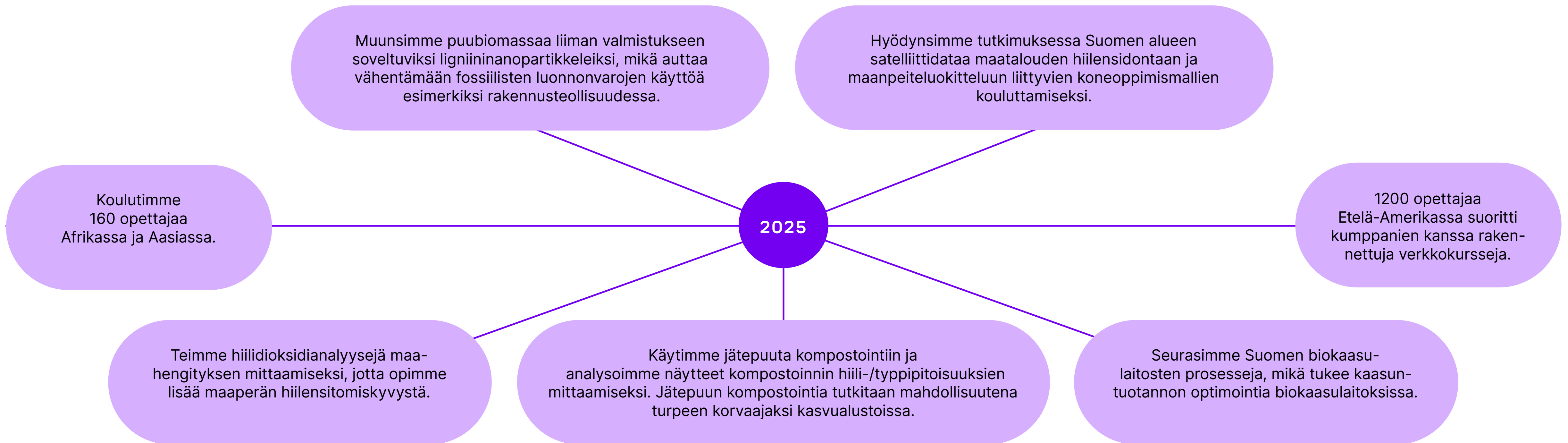
TKI-toiminta perustuu yhteistyöhön

HAMKin perustehtävä koulutuksen lisäksi on TKI-toiminta eli tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta. Vaikuttavat ja onnistuneet ratkaisut syntyvät, kun mukana on osajia monilta tieteenaloilta, erilaisista taustoista ja organisaatioista niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Yhdistämällä monipuolista asiantuntemusta voidaan kehittää kestäviä ratkaisuja, jotka vastaavat yhteiskunnan monimutkaisiin haasteisiin. Yhdistämme TKI-toiminnassamme soveltavan tutkimuksen osaamisemme, yritysten liiketoiminnalliset tavoitteet ja muuttuvan maailman tarpeet. Tuotamme ratkaisuja raaka-ainetuotantoon, kiertotalouteen, kestävään rakentamiseen ja rakennettuun ympäristöön sekä tulevaisuuden osaamiseen ja koulutukseen.

2025: Soveltavan tutkimuksen parissa työskenteli yli 200 työntekijää, ja käynnissä olevien tutkimushankkeiden kokonaismäärä nousi 146:een. Näistä 33 tehtiin kansainvälisten kumppaneiden kanssa, joista kolme RUN-EU-korkeakoulujen kanssa. Teimme lähes 600 tutkimus- ja kehitysprojektia yritysten kanssa hankkeissa ja toteuttamalla tutkimuspalveluita. Yhteistyö tarjosi yrityksille pääsyn uusimpaan tutkimustietoon ja asiantuntemukseen.

TKI-rahoituksemme kipusi yli 16 miljoonaan euroon. Menestyimme erityisen hyvin kansainvälisissä ja kilpailuissa rahoitushauissa: [Johtamamme konsortio](#), jossa lisäksi oli viisi afrikkalaista yliopistoa, sai rahoitusta kehittää opettajankoulutusta Afrikassa. Saimme Euroopan avaruusjärjestön rahoituksen [tutkimushankkeelle](#), jossa vastaamme kasvihuonekaasujen seurantaan tarkoitetun digitaalisen käyttöliittymän toteutuksesta. Johdamme Interreg Central Baltic -ohjelman rahoittamaa [Bescaled-hanketta](#), joka lisää puolustus- ja turvallisuusalan kasvuyritysten määrää Itämeren alueella. Saimme [rahoitusta alueellisen T&K-toiminnan vahvistamiseen](#), ja vuonna 2025 meillä oli suomalaisista ammattikorkeakouluista eniten Suomen Akatemian rahoittamia hankkeita käynnissä.

Sidosryhmien tarpeet ja näkökannat otetaan järjestelmällisesti huomioon

Yritykset ja elinkeinoelämä hyötyvät tutkimus- ja kehityshankkeista, osaamisen siirrosta ja innovaatioista. Rahoittajat edellyttävät kestävyden huomioimista hankkeissa. Suoria tai välillisiä hyödynsaajia ovat opiskelijat, henkilöstö, alueen yhteisöt ja kansainväliset kumppanit. Julkinen sektori ja järjestöt osallistuvat yhteiskehittämiseen ja hyödyntävät tutkimustuloksia. HAMKin tutkimuksen johto varmistaa strategisen tason vuorovaikutuksen ja projektipäälliköt vastaavat hankekohtaisesta yhteydenpidosta.

Hankesuunnittelussa yritysten ja rahoittajien odotukset sisällytetään projektien tavoitteisiin ja kestävyden hallintatoimiin. Toteutusvaiheessa sidos- ja kohderyhmiä tavataan säännöllisesti ja toimintaa kehitetään palautteen mukaan. Kestävä HAMK -ryhmä varmistaa, että kestävyden hallintatoimet vastaavat sidosryhmien vaatimuksia (esim. hiilijalanjäljen seuranta tai DEIA-periaatteet). Palautteet ja arvioinnit ohjaavat kehittämistä.

Kaikki hankkeet tekevät julkisen verkkosivun ja julkaisevat uutisia hankkeen etenemisestä sekä tapahtumista. Hankkeet viestivät myös sosiaalisessa mediassa, ja osa hankkeista tuottaa sidosryhmilleen lisäksi uutiskirjeitä. TKI-hankkeiden asiantuntijat tuottavat vuosittain satoja julkaisuja ammatillisiin ja tieteellisiin lehtiin. Hankkeiden oman viestinnän lisäksi toiminta ja tulokset ovat esillä HAMKin muussa viestinnässä.

Yrityksiä ja muita toimijoita kutsutaan yhteistyöhön ja vuoropuheluun läpi vuoden. Järjestämme erilaisia tapahtumia, joista esimerkkeinä Forssa Frush, Hämeenlinnassa Tutkijoiden yö ja BeFine, Riihimäki Define -infrayhteistyö. Järjestämme vuosittain koululaisvierailuita, joissa ala- ja yläkoululaiset ja toisen asteen opiskelijat pääsevät tutustumaan soveltavaan tutkimukseen ja ajankohtaisiin TKI-hankkeisiimme.

2025: Sidosryhmämme tuntevat HAMKin TKI-toiminnan verrattain hyvin. Vuonna 2025 teetetyn sidosryhmäkyselyn mukaan 66 % vastaajista tunsu entuudestaan tutkimus- ja kehitystyömme. Elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle hyödyllisen tiedon tuottaminen tutkimuksella katsottiin onnistuneen hyvin; 61 % vastaajista arvioi HAMKin onnistuneen työssään tällä osa-alueella erittäin tai jokseenkin hyvin.

TKI-hankkeissa noudatetaan vastuullisen tieteen periaatteita

HAMKin TKI-toiminta perustuu vastuullisen tieteen periaatteisiin: luotettavuus, eettisyys, toistettavuus ja läpinäkyvyys. Olemme sitoutuneet kansainvälisiin eettisiin käytäntöihin ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Vastuullinen TKI-toiminta edistää ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä tutkimuksen ja hankkeiden avulla.

Kaikki TKI-hankeemme noudattavat hyvää tieteellistä käytäntöä ja tutkimusetiikkaa. Tämä kattaa koko TKI-toimintamme, mukaan lukien yhteistyön yritysten kanssa. Eettinen tarkastelu ulottuu tietosuojasta saavutettavuuteen. Se varmistaa, että yhteistyö on läpinäkyvää, reilua ja yhteiskunnallisesti kestävä.

Suosittellemme tutkimustulosten julkaisemista avoimissa julkaisukanavissa. TKI-aineistomme ovat niin avoimia kuin mahdollista, mutta niin suljettuja kuin tarpeen. Tutkimusaineistojen avoimuutta on kuitenkin rajoitettava sekä eettisistä että juridisista syistä.

2025: Avoimen tieteen ja tutkimuksen toteutumista on Suomessa arvioitu neljällä osa-alueella, jotka ovat toimintakulttuuri, aineistot ja infrastruktuurit, julkaiseminen sekä oppiminen. Arvioinnin perusteella määritellään organisaatioille niiden avoimuuden profiilit sekä avoimen tieteen ja tutkimuksen taso. HAMK on saavuttanut seurannoissa maksimitason 5.

Olemme sitoutuneet Vastuullisen tutkijanarvioinnin kansalliseen suositukseen sekä kansainväliseen sopimukseen tutkimuksen arvioinnin uudistamisesta. Tämä tarkoittaa, että noudatamme tutkijoiden rekrytoinnissa ja urakehityksessä yleisiä periaatteita, joita ovat läpinäkyvyys, loukkaamattomuus, tasapuolisuus, pätevyys ja moninaisuus. Olemme myös osa kansainvälistä CoARA-yhteisöä, joka pyrkii uudistamaan tutkimuksen arvioinnin käytäntöjä.

2025: Teimme vuonna 2025 CoARA-toimintasuunnitelmamme. Sen mukaisesti kehitimme laadulliset tutkijanarvioinnin kriteerit tutkijayliopettajien rekrytointiin ja urakehityksen seuraamiseen. Pilottoimme näitä kriteereitä kahdessa ulkoisessa ja yhdessä sisäisessä tutkijayliopettajan rekrytointiprosessissa.

Kestävyyttä edistävien TKI-toimien osuus yli 60 % hankkeiden kokonaisbudjetista

Olemme seuranneet TKI-toiminnan kestävyyttä osana korkeakoulujen kansainvälistä GreenMetric-vertailua vuoteen 2024 saakka. Vertailu mittaa TKI-toiminnan kestävyyttä suhteuttamalla kestävyyttä edistävien TKI-hankkeiden budjetit TKI-hankkeiden kokonaisbudjettiin. Vuonna 2026 emme ole enää mukana GreenMetric-vertailussa. Kehitämme itse edelleen TKI-toiminnan vastuullisuuden arviointia ja otamme käyttöön Arenen TKI-hankkeiden kestävyyskriteeristön.

2025: HAMKin TKI-hankkeiden kokonaisbudjetti sekä kestävyyttä edistävien TKI-toimien osuus kokonaisbudjeteista euroina ja prosentteina.

	TKI-hankkeiden kokonaisbudjetti	Kestävyyttä edistävien TKI-toimien osuus budjetista	Kestävyyttä edistävien TKI-toimien prosenttiosuus
2022	6 828 697 €	4 377 302 €	64 %
2023	8 970 979 €	5 673 176 €	63 %
2024	9 546 516 €	6 236 100 €	65 %

Koulutus- ja tutkimusympäristöt antavat tilaa kokeiluille, kehittämiselle ja oppimiselle

SmartBio-laboratorioissa tutkitaan sivuvirtojen hyödyntämistä, valmistetaan ruokainnovaatioita, tehdään kokeiluja modernin bioteknologian aloilla ja kehitetään vastuullisia bioraaka-aineita. Lepaan puutarha ja Mustialan luomumaatila tarjoavat aidot ympäristöt alkutuotannon kokeiluihin ja laajempaan tutkimukseen.

SmartBuilt-laboratoriossa testataan raaka-aineita, materiaaleja ja teknologioita, joilla edistetään kestävämpää rakennusteollisuutta. AI-laboratorio tarjoaa turvallisen ympäristön testata uusia tekoälyratkaisuja. Samalla virtuaaliset oppimisympäristöt ja erilaiset mallinnustyökalut varmistavat kestävien digitaalisten ratkaisujen syntymistä.

Hankimme tarvittavia tutkimusvälineitä ja -palveluita ympäristökriteerejä ja eettisiä kriteereitä noudattaen: valitsemme esimerkiksi kotimaisia tai kestäviä vaihtoehtoja. Hankintojen läpinäkyvyys ja kilpailuttaminen varmistavat taloudellisen kestävyuden.

Yritysten kanssa tehtävässä innovaatiotoiminnassa noudatamme luottamuksellisuutta, reilua kaupallistamista ja vastuullista arviointia. Tuemme yrityksiä avoimessa innovaatiotoiminnassa. Avoimuus tarkoittaa tutkimusprosessien, aineistojen ja tulosten jakamista avoimesti silloin, kun se on mahdollista ja eettisesti perusteltua. Yritysyhteistyöhön liittyy usein luottamuksellista tietoa.

Jokaisen hankkeen valmisteluvaiheessa sovimme tietosuojasta ja -turvasta, tutkimusaineistojen omistajuudesta ja hallinnasta sekä tutkimustulosten avoimuudesta samalla huomioiden yrityksen tarpeet, mahdollisen ulkopuolisen rahoittajan rahoitusehdot ja HAMKin sisäiset tutkimustavoitteet.

TKI-toimintamme on tiiviisti sidoksissa koulutukseen. Korkeakoulu-opiskelijat tekevät TKI-hankkeissamme ja tutkimusyksiköissämme opintoihinsa kuuluvia harjoitteluita ja opinnäytetöitä, mikä vahvistaa heidän osaamistaan ja tuo tuoreita näkökulmia projekteihin. Tämä yhteistyö varmistaa, että tutkimus on käytännönläheistä ja että koulutus vastaa työelämän muuttuviin tarpeisiin.

2025: Vuonna 2025 TKI-projekteissamme syntyi 50 opinnäytetyötä, ja tutkimusyksiköissämme toimi 90 harjoittelijaa. Perustimme Innovaatioyksikön, joka auttaa siirtämään tutkimuksen tuottamia ratkaisuja käytäntöön ja tuottamaan konkreettista lisäarvoa niin alueelle kuin koko yhteiskunnalle. Jatkossa se vahvistaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuutta, nopeuttaa tutkimustulosten kaupallistamista sekä tukee opiskelijoiden startup- ja innovaatiotoimintaa sekä yrittäjyyttä.

Laadunvarmistus ja riskienhallinta osa arkityötä

Laadunvarmistus ja riskienhallinta perustuvat vastuullisen TKI-toiminnan ja tutkimusturvallisuuden periaatteisiin, avoimen tieteen käytäntöihin, HAMKin laatujärjestelmään ja hyvään hallintotapaan. Toiminta- ja työohjeet luovat selkeät toimintamallit ja yhtenäiset käytännöt. Nämä varmistavat turvallisen toimintaympäristön, henkilöturvallisuuden ja kriittisen tiedon suojauksen TKI-toiminnassa.

Sisäiset ryhmät varmistavat tiedonsiirron ja kehittävät yhteisiä ratkaisuja, jotta yhteistyö on sujuvaa ja tulokset vaikuttavia. Ryhmiä muodostetaan tarpeeseen ja niiden kokoonpanot pidetään tarkoituksenmukaisina. Ryhmät keskittyvät esimerkiksi tutkimuksen johtamiseen, TKI-tukeen, tutkimusturvallisuuteen tai hankekoordinointiin.

Keskeisiä yleisiä riskejä TKI-toiminnassa ovat mahdolliset tutkimusetiikan rikkomukset, tietosuoja- ja tietoturvaongelmat, tutkimusturvallisuuden varmistaminen, ympäristövaikutusten hallinta sekä avoimuuden ja liikesalaisuuksien ristiriidat.

2025: Vuoden 2025 lopulla tehdyssä riskikartoituksessa HAMKin TKI-toiminnan suurimmaksi yksittäiseksi riskiksi tunnistettiin se, että saadut rahoitukset eivät vahvista strategista kokonaisuutta tai että rahoitusta ei saada tehokkaasti kotiutettua. Koko tutkimusta on edelleen johdettu valittuihin alueisiin ja toimintaa profiloidaan kautta linjan. Yritysrahoituksen eteen tehdään töitä. Sisäistä resurssointia on lisätty.

Pienemmiksi seurattaviksi teemoiksi kartoituksessa nousivat mm. innovaatioiden edistäminen ja tutkimushenkilöstön osaaminen. Ensimmäiseen on tartuttu perustamalla uusi Innovaatioyksikkö ja jälkimmäiseen Post Doc -ohjelmalla, RUN-EU:n kautta järjestettävällä tohtorikoulutuksella sekä rekrytoinneilla.

Lisätietoja raportista antaa:
Kehitysjohtaja Mari Kamaja,
mari.kamaja@hamk.fi